

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITHUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1973. XII.12 • Nr. 50 (2076)

7722 George Street, La Salle 690, Canada • Tel. (514) 366-5220

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

ALYVA NEPABRANGS kainomis. Dabar kainų ly-
Kaip ir buvo galima gis pasidarė priešingas
spėti, liberalų valdžia pa- buvusiai situacijai.

būgo Naujųjų demokratų Pastatoma nauja aly-
partijos grėsinimų pa- vos vamzdžių linija iš
reikšti nepasitikėjimą vy- Sarnijos į Montrealį Al-
rausybei, jeigu alyvos bertos alyva atgabenti.

kainų "užšaldymas" bus Užsilaikoma iš-
panaikintas. Tatal buvo plėsti Atabaskos alyvos
numatoma padaryti nuo smėlio baseino išnaudoji-
sausio mėn. galo. mą Albertoje ir Saskat-
chewane ir naujų alyvos

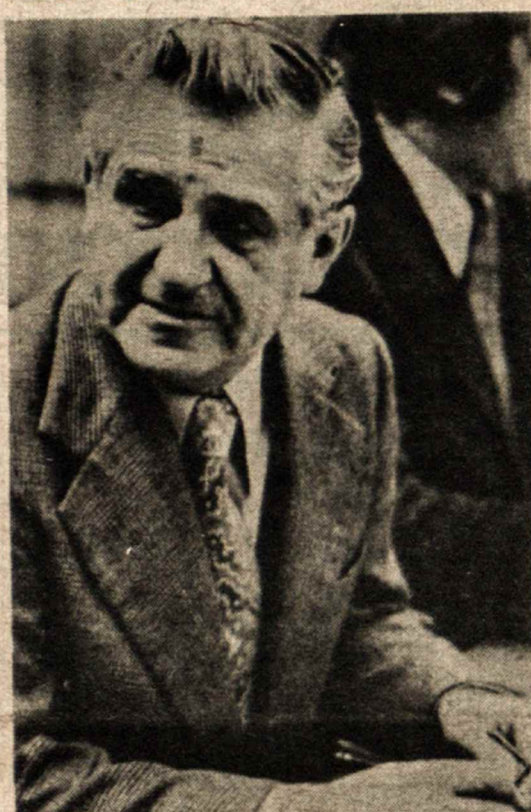
Ministeris pirmininkas šaltinių ieškojimą šlaurė-
Trudeau praeitą penkta- je ir Atlanto pakraščiuo-
dienį parlamente ir per se.

televiziją paskelbė naują Sūkuriama valdžios
Kanados alyvos politiką. kontroliuojama korpora-
Joje ne tik pramatytas cija alyvos paskirstymui,
alyvos kainų "užšaldymas" tyrimams ir eksploataci-
šlai žiemai, bet ir priimti jai.

visti kiti NDP partijos Numatoma alyvos kai-
skelbti reikalavimai. nų kontrolė.

Svarbiausi iš jų : Panaikinama Ottawos
Panaikinama Ottawos NDP partijos lyderis
lėnio linija, nuo kurios į David Lewis naują aly-
vakarus Kanada buvo ap- vos programą paskelbė
rūpinama vietine Alber- kaip didžiausią jo partijos
tos alyva aukštesnėmis laimėjimą. Charles Dunk-
kainomis, į o rytus - im- ley, Independant Petroleum
portuota Venecuelos ir Association of Canada
Arabų alyva žemesnėmis prezidentas, tatal apibū-

dino sekančiai : "Tatai dar
vienas atsitikimas, kai
David Lewis (NDP sako
"šok", o premjeras Tru-
deau atsako : "Kaip aukš-
tai?".

N.D.P. lyderis David Lewis

GENERALINIS STREIKAS QUEBEC'E ?

Quebec'o darbo minis-
teris Cournoyer atėjo į
ministerių kabinetą kaip
pajėgus, nepartinis, dar-
bininkų unijoms draugin-
gas asmuo. Tačiau jo po-
zityvus nusistatymas iš-
vengti anarchijos, ypatin-
gai kai streikai paliečia
plačiasias mases, susi-
laukė iš unijų vadų dide-
lės opozicijos. Mat, jis
paruošė įstatymą Nr. 89,
pagal kurį streikų teisė
labai apvaržoma gyvybi-
nės svarbos viešose tar-
nybose. Quebec Federa-
tion of Labour presiden-
tas Laberge jau anksčiau
skelbė, kad jeigu tas įsta-
tymas bus priimtas, tai
darbininkai bus skatinami
jo nesilaikyti ir jis pat-
ęs pasitrauks grįžti į
kalėjimą, iš kurio nesenai
buvo paleistas vos 1/3 te-
išsėdėjęs už įstatymų
laužymą. Dabar iš Fede-
racijos suvažiavimo jis
gavo pritarimą skelbti
generalinį streiką, jeigu
įstatymas Nr. 89 būtų par-
lamente priimtas. Fede-

racijai priklauso 275,000
narių. Quebec'o valdžia
tvirtina, kad įstatymas
bus priimtas nežiūrint
unijų protestų.

IZRAELIS KRYŽKELĖJE

Pirmasis arabų - žydų
karas tęsėsi šešias die-
nas. Antrasis, kurio pa-
baiga dar neaiški, užtru-
ko 13 dienų. Kiek ilgai
truktų trečiasis karas,
galima tik spėlioti. Visi
blaivesni protai, įskaitant
ir patį Izraelį, tvirtina,
kad Izraelio ir arabų
kraštų santykių išlygini-
mas ir sunormavimas yra
būtinasis. Izraelis negali
ilgai išsilaikyti priešiška-
nusistatusių arabų jūro-
je ir žūt - būt turi surasti
kompromisą. Dabartinė
Izraelio militarinė per-
svara karo lauke tolmoje
perspektyvoje maža te-
reiškia. Jau šio karo metu
arabai pajuto, kokia galy-
bė jų rankose alyvos pa-
vidale. Seniau reikėjo mė-
nesiais ir metais vesti
derybas su didžiosiomis
JAV kompanijomis dėl cen-
tinių kainų pakėlimų, o da-
bar jos dvigubinamos
mėnesiais. Ir mažindami
alyvos išvežimą kas mė-
nesį po 5%, arabų kraštai
turtėja iš kainų pakėlimo
sparčiau, kaip bet kada.
Šakoma, kad protingai pa-
naudodama savo pajamas
Saudi Arabija iki šio šimt-
mečio galo viena galėtų
išpirkti ir užvaldyti visas
didžiąsias JAV kompani-
jas jų pačių doleriais,
gaunamais už alyvą. Ko-
kios gi tad perspektyvos
Izraeliui išsilaikyti, ne-
suradus bendros kalbos su
arabais?

Šiuo metu už Izraelio
nugaros stovi JAV ir jų
tautietis Kissingeris. Bet
ar ilgai? JAV neturi jokių

ekonominių ar politinių
interesių Izraelyje, išski-
riant galingos žydų ma-
žumos sentimentus. Bet
tų sentimentų svoris ri-
bota. Jeigu tik amerikoi-
nai dėl paramos Izraeliui
pradės šalti, turės vietoje
"kadilakų" važinėti dvira-
čiais ir t.t., tai didžiu-
mos galvosena greitai ga-
li pasikeisti. O demokra-
tinėje sistemoje tatal la-
bai opus dalykas.

Užtat nors Egipto ir
Izraelio generolai 101-jo
kilometro derybose (dery-
bų vieta yra 101 km. nuo
Sueso miesto) ir negali
susitarti dėl teritorinių
ribų paliauboms, tačiau
politikai gruodžio mėne-
sio deryboms vistiek ruo-
šiasi ir patys svarbiausias
jų stumėjas yra ne kas kit-
tas, kaip tas pats JAV Ki-
ssingeris. Kad jis tokių
komplikuotų problemų
sprendimams tinka, paro-
dė jo atsiekti rezultatai
Vietname, Kambodijoje,
Kinijoje ir kitur. Taigi,
yra šansų, kad trapios pa-
liaubos tarp Izraelio ir
arabų, nors ir pašišau-
dant, bet bus tęsiamos.

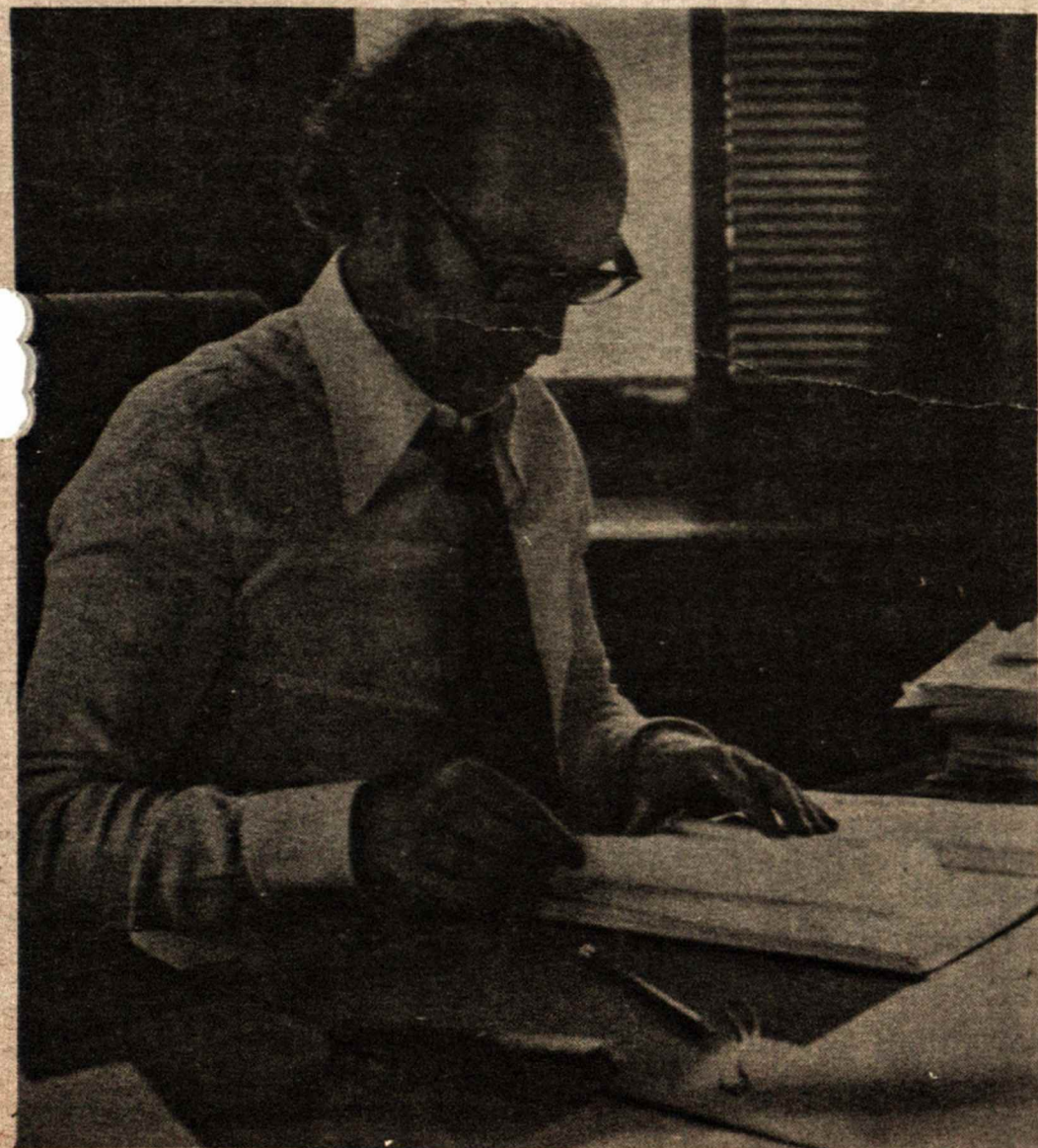
MIRĖ HARVEY LAWRENCE

Žymus filmų aktorius,
lietuviškos kilmės, Har-
vey Lawrence (45 m.) mi-
rė vėžio liga savo na-
muose Londone, Anglijo-
je.

DĖMESIO MONTREALIEČIAMS !

NL Spaudos Bendrovės
skelbtas visuomenės susi-
rinkimas gruodžio 16 d. Aus-
ros Vartų parapijos salėje
neįvyks. Atšaukiamas todėl,
kad tuo pačiu laiku įvyksta
Kalėdų Eglutė vaikams.

Šis susirinkimas atideda-
mas ir nukeliamas į 1974 m.
sausio 27 d., sekmadienį po
pamaldų toje pačioje vieto-
vėje. NL.

Min. pirm. P. E. Trudeau

ARTĖJANT METŲ PABAIGAI

Greitai baigėis dar vienas saulės ratas: bus trumpiausia diena ir ilgiausia naktis — Kalėdos duos progą galvinti viltį, kad kiekvienas žmogus gali ir nori būti geresniu. O vieniemis metams nuredėjus į praeitį — tikėsimės geresnių.

Kanados radio ir vietinė spauda šiuo metu pradeda užminti, kad per daug pasidarė komerciškai, kad šventės pasižymi daugiausia dovanų pirkimais, kad tikroji švenčių prasmė nublunka.

Į tą dovanų pirkimo maratoną ne tik kanadiečiai, bet ir mes, lietuviai, gal buvome ne kartą šiek tiek įsisukę. Juk, tvirčiau atsislojus ant kojų, gundė ir vienas kitas liuksuso daktelis. Bet, lietuvių dvasios ižūlus prekijškumas ar paviršutiniškas blizgėjimas niekuomet nebuvo užvaldęs. Atsimename, kaip vaikai Lietuvoje gaudavo (šalia naujų batų) ir knygą — pasakų ar kelių aprašymų. Ta knyga būdavo skaitoma po keliolika kartų ir gražiai užlaikoma. Laikraščių redakcijos, dažniausia metų pabaigoje, primindavo arba paragindavo savo skaitytojus užsakyti ar atnaujinti laikraščio prenumeratas. Šventiška tradicija buvo tapusi ir teatro lankymas Naujų Metų išvakarėse. Visa tai ir dabartiniame mūsų gyvenime ne tik nesumažintų,

bet dar labiau, negu bet kada, įprasmintų mūsų švenčių tradicijų palikimą.

Dabartinėmis sąlygomis, kuriomis gyvena be išimties visa lietuviškoji spauda, knygų, laikraščių skaitymas yra ne tik spaudos, bet ir lietuviybės išsilaikymo gyvybinis maistas. Tas, kuris jau išlėto atitrūksta ir nuslysta, pats dažnai to nebejaucia. Ar nebūtų švenčių laikas ir kultūrinio atsinaujinimo laikas? Juk visko turime ligi valios. Padovanokime savo artimiesiems po lietuvišką knygą, ir ne tik vaikams — turime apsieiti geros literatūros ir suaugusiems! Užsakykime savo draugams, kurie neturi, laikraštį. Pasveikinkime su šventėmis per savo laikraštį, tuo jį paremdami, vietoj komercinių kortelių. Skelbkime reklamuokimės savo laikraštyje ir paraginkime kitatautį, pas kurį užėina daugiau lietuvių apsipirkti — pasiskardinti pas mus: NL visus tuos patarnavimus jau eilė metų kaip atlieka — nepamirškite!

Taigi, Naujiems Metams artėjant siūlome konkrečiu būdu ir efektingai panaudoti švenčių progą — paremti savą laikraštį, atkreipti į jį savo malonų dėmesį ir gerą valią.

"Nepriklausoma Lietuva"

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS — NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje — \$7.50, visur kitur — \$8.00. Rėmėjo prenumerata — \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

VLIKO SEIMO įvykusio Toronte, gruodžio 1-2 dienomis, VLiko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas (sėdi trečias iš kairės) su seimo prezidiumo nariais. Nuotrauka S. Dapkaus.

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

SVARBU NE PAVADINIMAS, O TURINYS

Pavadinimas nevisuomet atvaizduoja turinį. Kaip lygiai drabužiai nevisuomet yra suderinti su asmens moraliniu ir intelektualiniu turiniu. Šauksmingas patriotizmas dažnai esti apgaulingas, nes nuslepia tikro ir nuoširdaus tautos gerovės pasišventinimo ir darbo stoką.

Vardan to skambančio patriotizmo, dažnai skaitome išsivijos periodikoje visokeriopą peikimą ir net niekinimą įvykių ir asmenybių benuosavybinėje tėvynėje. Pamanytum, kad jei tokių rašėjų galioje būtų, jie ne tik visas socialinio gyvenimo ten negeroves pašalintų, bet ir visą ekonominio gyvenimo progresą keletu pakeltų. Jie viską nuvertina nūdieninėje Lietuvoje, nes ten vykdomoji valdžia yra nelyginanti raupsuotų rankose. Išaukštindami ir šimtprocentiniai vertindami kapitalistinę santvarką, jie bevelintų visai neturėti komunistinės Lietuvos, su kuria santykiuoti jie laiko savo tuščiažodiško patriotizmo įželdimu. Kas jlems tautos kamienas, kuris blogai, gerai nutarė išsilaikyti gyvastingas. Kas jlems, jei 50%-70% ar net

daugiau čia gimusio jaunimo "suverda" amerikozmo katilė. Taip lygiai tikintis fanatikas netoleruoja jokio kito tikėjimo asmens, nors tai būtų ir taurus bei garbingas lietuvis.

Todėl daugeliui jaunimą auginančių tėvų svetimas yra tikras kelias palaikyti skaidrią lietuvių ateinančiose kartose. Vieni jų dar siunčia vaikus į šeštadienines lietuviškas mokyklas, o kiti ir to nedaro. Net yra naujos emigracijos lietuvių, kurių augantieji vaikai tik "supranta" lietuviškai, o kalba savo tarpe ir su tėvais vien angliškai. Gi jei kurie ir užaugina lietuviškai kalbantį jaunimą, tai didelė jų dauguma "neįkanda" lietuviško spausdinto žodžio. Girdi, lietuviško laikraščio puslapį perskaityti jam užimtų bent pusvalandis, o anglišką jis per tą laiką ir visą laikraštį perskaityslas. Tat jam "nebelieka" laiko sekti lietuvišką periodiką arba skaityti lietuvišką knygą. Tai taip samprotauja jaunuoliai, kurie dar moka lietuviškai skaityti ir rašyti, gi jų yra didelė mažuma.

Tenka pagalvoti ir padiskutuoti, kas darytina, kad mūsų jaunimas išsivijoje išliktų lietuviškas. Kaip tvarkytinas jų išsi-

mokslinimas, kad jie ir jų vaikai nemirtų lietuviškai. Nesgi mes, vyresnieji norime, kad kas gyventų šimtaprocentiniais lietuviškai ir po mūsų.

J. Valiūnas
Brockton, Mass.

PASISAKYMAS

"NL" š/m. XI.28 Nr. 48 (2074) 2 psl. J. Kelmas iš Toronto rašo, kad Montrealyje yra daug tituluotų žmonių, veikia 2 liet. parapijos su žinomo vardo kunigais, išvardina daug kitų, ir jam kyla klausimas kodėl "NL" be pastovaus redaktoriaus ir sunkiai išsilaiko? Toliau jis rašo, kad "Nuo Montrealio lietuvių viengeros valios ir pasiaukojimo, bendradarbiavimo, "NL" neatsistos ant tvirtų kojų".

Gerb. J. Kelmas, NL yra ne vien tik montrealiečių, bet visos Kanados ir kitų kraštų lietuvių laikraštis ir todėl visi lietuviai, kurių širdyse dega Lietuvos mellė, turėtų bendromis jėgomis ją išlaikyti ir tobulinti. Prie dabartinių sąlygų, gauti pastovų redaktorių yra sunku.

J. Kelmas rašo: "Gal reikėtų "N. Lietuvai" tapti visų lietuvių laikraščiu, ne vien valstiečių liaudininkų palikuonių interesams daugumoje tarnauti" ir tuojau čia pat sau (Nukelta į 14 psl.)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

GRĮŽKIME PANAGRINĖJIMUI

(RAŠO J. NENIUS)

"VYČIAI IR LIAUDAI"

Nustačius liaudų buvimą Lietuvoje, nebėra jokio sunkumo surišti Daukanto "Vyčių" pavadinimą su "Liaudų" vardu Pareinyje. Čia mums padės trys nepaprastai vertingi šaltiniai:

1. "Liber Censum Daniae" - apie 1231 metais, išvardijanti Prūsų žemių vardus, mini... Nadravia, Galindo, Syllonis, in Sudua Littonia (Litovia), taigi: Lietuva Suduvoje.

2. Petro Dusburgiečio išsireiškimas: "Lethovini de Samethia", taigi: Žemaitijos lietuviai.

3. Kryžiuočių Wegeberichtų keleta kartų paminėtas "Littovin Lamt", taigi: Lietuvos kraštas Žemaitijoje.

Kad geriau suprastume tuos keistus išsireiškimus (ypač "Vyčiai Pareinyje"), pridurkime dar porą sudarytų tuo pat būdu: "Šveicarija Olandijoje", Australijos prancūzai" ir panašiai. Tikra nesąmonė!

Kas gi čia kronininko norėta pasakyti? Kodėl kryžiuočiai pažymi, jog, pavaikščiojus skersai ir išilgai per Žemaitių žemelę, ten galima rasti "Lietuvos dvarą" (t.y. "Lant" senoviška prasme, maždaug vieno valsčiaus dydžio, bet tikrai ne daugiau kaip vienos dienos kelio išilgai (kadangi atstumas tada matuodavo žyglo dienomis).

Aple ką čia kalbama? Prieš atsakant, priminsime vieną pagrindinių KALBOTYROS DĖSNIŲ. To paties žodžio sąvoka viduramžiais ir šiandien - tai du skirtingi dalykai. Senovėje pavardžių, valstybių, genčių vardų nebuvo, taip kaip mes juos šiandien atitaukiam, abstrakčiai suprantame. Klek vienas toks "vardas" susidėjo iš paprastų bendrinės kalbos žodžių, teturintų konkrečią - apčiuopiamą prasmę. Onomistikos (pavardžių ir vardų kilmės) ir toponomijos (vietovardžių kilmės) mokslai kaip tik remiasi tuo be galo svarbiu reiškiniu, kuris paaiškina abstrakčių vardų atsiradimo būdą. Senovėje, jei kas paminėdavo Kalvaitį, tai visi suprato, kad tai ne plano mokytojas, o "sūnus meistro, kuris kausto žirgus". Elčys, vėlgi, tai jiems nebuvo gimnazijos direktorius, o "kelių, eismo žinovas". Užupys, dar nebuvo inžinierium, o paprastai gyveno anapus upės. Trumpai, kiekvienas žmogus, krikšto apeigoms dar nesant, būdavo atskiriamas ne vardu, pavarde, o jam būdingu įvardžiu, paminint ir tėvą: "Kairys sūnus Dydzio", "Juodikis, sūnus Balsiaus", "Gudavyčius" (ponaitis, bajoro Gudo sūnus).

Tą pagrindinį vartotojos mokslo dėsni sužinojus, suprasime, kai sutiksime 9-to amžiaus kronikose ŠVENTIVALDĄ, jog tai ne jo "vardas" šių dienų prasme, o paprastai jo "užsiėmimas", šventai valdant. Taip pat Liaudų vykas (Ludvig, Louis), tai tik "iš profesijos liaudies gynėjas"; jis, perstačius šaknis, atitinka, arba yra identiškas Vyt-tautui, -tautos Vyčiu. BURGUNDAL, tai ne tautos vardas (tautų vardų tada nebuvo), o jų amato pažymėjimas, kaip būrų gaudytojų. Tą jų veikla neginčytinai dokumentais patvirtinta.

Taip pat ir vietovardžių senovėje nebuvo, nes gyventojams pakakdavo bendrinį vardų jų apylinkėje susiorientuoti. BRASTA, PERLOJA, PERVALKA, kurias mes dabar suprantame, kaip miestelių vardus, tada tereikė tik jų "užsiėmimą", amatą. BRASTA užslima tuo, kad duodasi perbrendama; be šios daktinės, kasdieninės ji jokios kitokios prasmės neturi. Taip pat Povelka arba Perloja (Perelloja) liūdi tik jų naudojimo būdą. Mūsų ūkyje jau Nepriklausomybės laikais "beržynėlis", "rūdynė" buvo kartu ir bendriniais, ir tikriniais vardais, liūdydami tuos seniausius laikus, kada "miestas", "pilis", "upė", "ežeras" atžymėdavo vietovardžius pakankamai, kad jiems nereiktų sugalvoti specialų pavadinimų.

Taip senovėje karaliai vardų irgi neturėjo, o tik jiems primestus spalvingus ar patalkaujančius įvardžius: "Aukštila", "Didžbalis", "Kreivalūpis", "Genčiarikis", "Štorulis", "Raudongalvis". Karvedžiai pasitenkindavo "Varėdo", "Vareikos", "Ginelčio" titulais, o paprastai eiliniai būdavo sutvarkomi, užrėkiant ant jų "Kauju", "Kovūju", "Liaudu", "Varingių" ir panašiais įvardžiais.

Pavardės pradėta vartoti Europoje tik nuo X - XII amžiaus, pas mus gi daug vėliau; tik nuo Jogailos mūsų karaliai turi pavardes (šis titulas atėjo su krikščionybe - mes turėjome kunigus). Šį faktą prisiminus, pažiūrėsime į tą keistą "Lietuva Suduvoje" ir "Lietuvos dvarą Žemaitijoje" visai kitomis akimis. Jei suprasime tų tariamų "Lietuvių" vardus ne kaip tautos ar valstybės pavadinimus, - tu laikų žmonės taip negalvojo, o tik kaip jų "amato" nurodymą, nesunku bus čia atpažinti liaudų vėliavų stovyklavietes ir jų žemes, jiems rikių dovanotas.

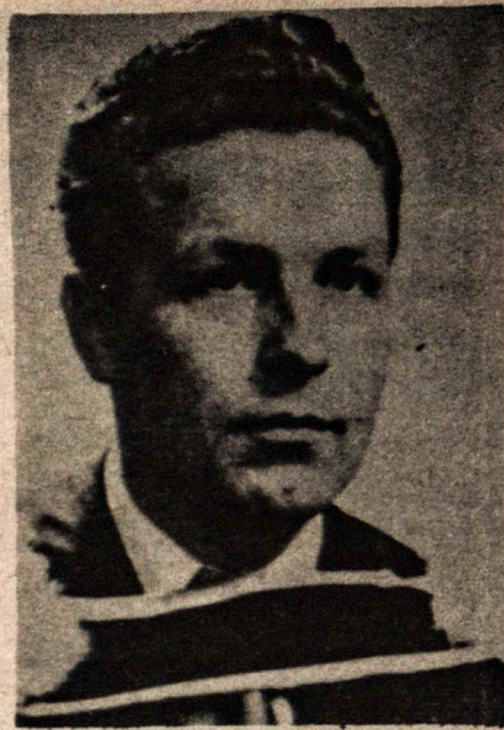
Dana gi, reikšdami pretenzijas į tariamą Lietuvą Suduvoje, jokių teritorinių ieškinių nekelia, o tik konstatuoja leno teisės faktą: - tu liaudų dalinių vadus Suduvoje yra sudarę karo išdavoje telsinį siuzerenovasa-lo santykį su danų karaliumi.

Tuo pat lengvumu išsiriša Lietuvos Žemaitijoje mįslė. Daugiau: tie šaltiniai pasidaro itin svarbūs, nes jie ne tik nustačius Lietuvos vardo kilmę, bet ir apytikriai nurodo datą, kada bajorų liaudų žemės jau pradėdamos suprastai, kaip krašto, vėliau valstybės sinonimais, t.y., kai persilaužiama iš viduramžių galvosenos, ir pavardės, krašto bei vietų pavadinimai įgyja abstrakčią prasmę.

Todėl, nagrinėdami Lietuvos vardo nusiltovejimą, turime pirmoje eilėje ištirti visus šaknies vietovardžius, pridėdami ir tokius, kurie iš pirmo žvilgsnio jai nepriklauso, pvz. "Gyneitin land" ir "Votelkin felt" - Gynėjo pilį ir Vareikos dvarą, nes jie irgi yra liaudų pasienio gynybos tinklo dalimi ir buvo nuolatinių igulų stovyklomis, kur "žemlionys" pakaitomis atlikdavo mėnesinį būdėjimą (žiūr. platų to tvarkos aprašymą pas S. Daukantą. Beje, pat "Gynietis" aiškiai sutampa su Justo Lipsiaus "Liaudies Gynėjų" - "refugium et asylum populi", todėl ji reikia pilnai tituluoti LIAUDIES VYČIŲ, o čia jis vėl sutampa su Daukanto Vyčiais.

Ne tik Lietuvos teritorijoje, bet ir visoje Europoje "LIAUD" šaknis nebesudaro sunkumo, žinant viduramžių ištisų vėliavų "persisamdymo" įprotį karo tarnybai. Šveicarų pėstininkai ir škotų šauliai irgi vertėsi nuo seno tokio "amatu".

Lyda vėnų gi pačios gamtos sudarytą tvirtovę Žemaitijoje tenka pripažinti buvus tuo kryžiuočių minimu "Lietuvos dvaru", bet tokių labai būdingų vietovardžių, ypač gausu Minsko apylinkėse: Litvinowo, Litwa, Litwiany, Lida ir t.t. (žiūr. Liet. Encikl. V tomo priede J. Andriaus žemėlapi). Tos Liaudų stovyklavietės gynė raktinę Europos žemyno vandenskyrą, perėjimą iš Dniepro į Nemuną, strategiškai svarbų GINTARO KELIO gabalą (iš Viduržemio jūros per Dnieprą ir Nemuną buvo susisiekiama su Baltijos jūra, kur gaunamas gintaras, senovėje brangus kaip auksas papuošalų atžvilgiu). Ten, Naugarduke, vainikavoši Mindaugas, iš ten rašė laišką Ordinui iš sostinės "Litovia". Todėl, manau, nesuklysimė spėdami, jog ankstyviausias Lietuvos vardo susikurtalizavimas, kaip "žemės", įvyko tenai, liaudų vyčių dideliame žemės plote, nes iki mūsų dienų ten vyrauja "akalių" senovės vyčių, dvarų ne-

JUOZAS BENIUS

(B. A., B. Ed., B. Ph., B. Th., M. Ed., L. S. Th.) Šioje nuotraukoje kai jis 1967 m. Montrealio universitete įsigijo antrąjį magistro mokslo laipsnį ir konkursiniu būdu buvo gavęs iš Quebec Department of Education \$7,500.00 metinę stipendiją tolimoms studijoms.

paprasta daugybė.

Paskutinis klausimas: jei Pareinio liaudų vadas turėjo LIAUDAVARĖDO titulą, tai atneatsiras jam atitinkamas pas mus? Užvalnikuodami šį tyrinėjimą, šauksimės atsakymo pas patį didįjį kunigą galkštį LITOVARĄ (Liaudavari). Trejopas jojo vardas, tiek galvosukio pridaręs, mūsų rašto šaknimi savaime išsprendžiamas: kaip ji bevasinsime, ar Pukuveru - PULKU VARIU, ar Būdviečiu, BAUD - VAD - VYČIU, prasmė gaunama vis ta pati. Tai mūsų Vyties vadas, o tos sąvokos dar vienas variantas, VYTAUTAS - TAUTOS VYTIS, be abejo, tai patvirtins. Taip istorijos lapuose duokardžiai, kuriuos skiria tik 1400 metų tarpas; Didysis Kunigas Liaudavarys ir Cezario laikų FIDUVIŲ karalius LITAVICUS, Letų Vyčius, paliūdyjami ne jūgiminytės, o tik bendro kalbinto palikimo.

Kokias išvadas galėtume apie "Lietuvos vardą" ir "Bajorų kilmę" padaryti?

a) LIETUVOS šaknis siekia, greičiausiai, net žaivario amžiaus, ir galimas dalykas, kad ir karingai KELTŲ (ar Celtų) tautai ji nebuvo svetima.

b) "LITHUANIA PROPER" žemėje to vardo siejimas nebe su žemvaldžiais, o su valstybe, eina lygia-grečiau su KLEVO su slavėjimu ir rasų vardo nykimu II - 12 amžiuose.

(Nukelta į 14 psl.)

BALFO SEIMAS

BALFO DIREKTORIAI
IR VALDYBA

Balfo 17-tajame seime, įvykusiame 1973 m. lapkričio 10 d., Clevelande, dviejų metų kadencijai išrinkti 32 direktoriai. Rinkimuose dalyvavo 136 atstovai. Direktoriais išrinkti: Andriūnas Feliksas, Balčiūnas Vitoldas dr., Baleišytė Vita, Balčiūnas Adolfas, Baltruchunas Antanas kun., Bobelienė Dalia, Čepaitis Kostas, Danilevičius Zenonas dr., Daukienė Aldona, Dzirvonas Albinas, Galžutis Kazys, Gerdvilienė Janina, Januška Kostas, Jasaitis Jonas, Jukbaitienė Ona, Kareiva Antanas, Kasakaitis Kazys, Kasniūnas Vytautas, Keturakis Andrius, Mackevičius Juozas, Matulionis Balys dr., Paurazienė Elzbieta, Pažūra Vladas, Pužauskas Algirdas, Ru-

dienė Maria, Selenis Vladas, Šerėčiukas Feliksas, Šantaras Etasys kun., Trakis Ansas kun., Zailskienė Ona, Zakarauskas Antanas kun., Žukauskas Vitalis.

Po seimo, įvykusiame direktorių posėdyje, pirmininku išrinktas Vladas Selenis. Į Balfo centro valdybą išrinkti: Maria Rudienė pirmininkė, kun. Ansas Trakis, kun. Antanas Zakarauskas, Algirdas Pužauskas, Aldona Daukienė vicepirmininkais, Jonas Jasaitis generaliniu sekretorium, Kostas Čepaitis išdininku ir Kazys Kasakaitis sekretorium.

Centro valdybos adresas:

Balfas,
2606 W. 63rd Street,
Chicago, Illinois,
60629.

Tel: /312/ 776-7582.

Balfo cv inf.

Balfo seime lapkričio 10 Clevelande.

TRIMITO REIKALU

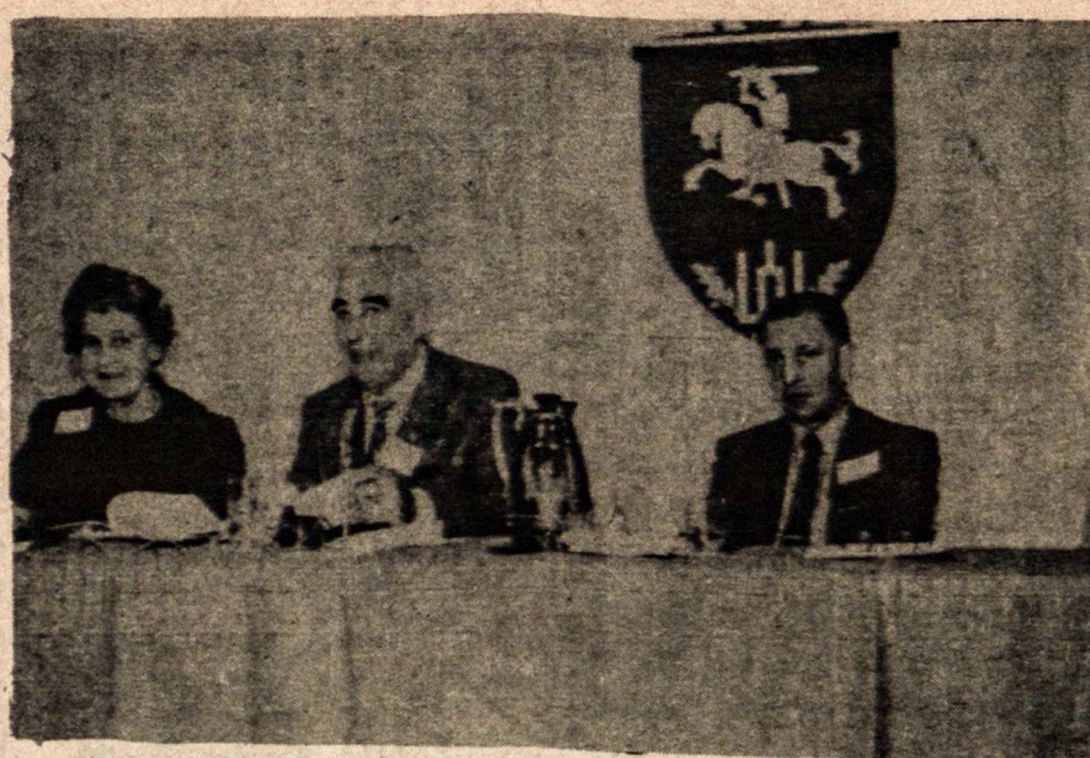
REIKIA ATGAIVINTI ŠAULIŲ ŽURNALĄ "TRIMITĄ"

Algirdas Gustaitis

Mato Šalčiaus ir Vlado Putvinskio nepriklausomoje Lietuvoje įsteigta patriotinė lietuvių organizacija, pavadinta Lietuvos Šaulių Sąjunga, gyvavusi nuo 1919 birželio 27 d. iki nepriklausomybės panaikinimo 1940 metais, (kai raudona Sovietų Rusija okupavo Lietuvą), kuri yra atlikusi labai daug ir gražių darbų visuomeninėje, kultūrinėje ir karinėje veikloje.

Šaulių sąjungą rėmė plačioji lietuvių visuomenė. Be kitko, vien Kauno gyventojų suaukotas pi-

ningais šauliams nupirko 2,000 kariškų šautuvų, 50 lengvų kulkošvaidžių ir vieną lėktuvą. Taip buvo pagerbti šauliai jų dvidešimtmečio proga. 1940 m. Lietuvos Šaulių sąjunga turėjo apie 63,000 narių, kurių skaičiuje buvo įvairiausių profesijų žmonių, pradedant moksleiviais, studentais, baigiant gydytojais, inžinieriais, rašytojais, dailininkais, kunigais, profesoriais. Šauliais buvo apie pusė Lietuvos mokytojų, daug ūkininkų, įvairių tarnautojų ir kt. — vyrų ir moterų.

Balfo seimas buvo lapkričio 10 Clevelande. Prezidiume sėdi iš k. E. Devenienė, J. Petrauskas ir V. Akelaitis.

"Trimitas" buvo mėgiamas žurnalas

1920 m. birželio 1 d. pradėtas leisti Lietuvos Šaulių sąjungos periodinis leidinys "Trimitas", okupantų rusų paliepimu sustabdytas 1940 m. birželio 15 d. Paskutiniaisiais metais turėjęs apie 30,000 egz. tiražą. Buvo savaitinis, gausiai iliustruojamas, žurnalas. Turėjo daug pajėgių bendradarbių.

"Trimitą" įsteigė ir jo pirminis redaktorium buvo Lietuvos Šaulių sąjungos įsteigėjas Matas Šalčius. Po to, redaktoriais buvo: J. Tumas — Vaižgantas, A. Busilas, A. Klimas, J. Pronskus, A. Bružas, K. Obolėvičius, J. Kalnėnas, Ats. redaktoriais: M. Mikėlkevičius, A. Bružas, L. Vaillionis, M. Šalčius, T. Daukantas, R. Škipitis, V. Putvinskis, A. Žmuidzinavičius, A. Marcinkevičius, A. Graurokas, V. Daudžvaidis.

Kiekvienas lietuvis, bent kiek nusimanantis apie paskutinio šimtmečio lietuvių spaudos, kultūros gyvavimą, lengvai pastebės šiose pavardėse daug žymių pavardžių.

"Trimitas" pasispausdinone vien kariškus ar šaulių veikimą liečiančius straipsnius, bet ir daug kitų, platesnės apimties raštų. Turėjo šiuos skyrius: Mūsų menas, Retenybių kronika, Jėga ir grožis, Laisvoji tribūna, Įvairenybė, Recenzijos, Žinioje iš okupuoto krašto /Tada okupuotu kraštu buvo Vilnija/, Savanorių — kūrėjų skyrius, Minties ir kultūros naujienos, Klausimai ir atsakymai ir kt. "Trimitas" bendradarbiavo daug žymių lietuvių valstybininkų, rašy-

tojų, poetų, menininkų, žurnalistų, fotografų. "Trimitas" savo bendradarbiams mokėjo gana neblogą honorarą.

Nepriklausomos Lietuvos gyvenime "Trimitas" buvo užėmęs reikšmingą vietą, nekludydamas jokiame kitame periodiniame leidiniui.

Užsienyje lietuviai pasigenda "Trimito" žurnalo

Kai kurios organizacijos atsikūrė, susiorganizavo užsienyje, daugeliui tūkstančių lietuvių patraukus nuo rusų — komunistų kartuvių ir kankinimų II Pasaulinio karo pabaigoje. Nuo to laiko praejo jau kelios dešimtys metų /nuo 1944 m./. Nemaža buvusių kovotojų mirė, vieni vaikai užėmė tėvų vietas, kiti išgniūžo, kaip nugrauztų silkių išsekusios uodegos. Vieni su džiaugsmu tempia Tėvynę ir Lietuvai duotus pažadus, kiti supliuško dolerių, svarų, markių ir pežų kvapuose. Vieni nori išsaugoti seną lietuvių tautą ir kultūrą, kiti, virtę vaikščiojančiu mėsulu, tukina mūsų tautos priešus.

Užsienyje 1954 m. kovo 7 d. šauliai pradėjo savo veiklą Chicagoje. Taisantys prie svetimo krašto sąlygų, mažiau dėmesio skiriama kariškiems reikalams, kariškai rikuotei, manevrams. Tais beveik visi išimta iš tvarkaraščių. Ribojamasi kultūrine, organizacine, politine veikla.

Metai iš metų, Lietuvos Šaulių sąjunga tremtyje tvirtėjo, augo. Nustatė savo nariams uniformas, jomis pasipuošė nemaža vyrų ir moterų, pasislavo šaunias vėliavas, organi-

zuotai dalyvauja prieškomunistinėse eisenose, lietuvių tautai brangiose šventėse, minėjimuose.

Rengia įvairius minėjimus, organizuoja šaudymus, išvykas, daro stambios apimtis suvažiavimus, skiria veiklesniems spaudos bendradarbiams premijas, ir kt. Yra atgaivinę medalių įteikimus, kurie, deja, yra dalinami labai paskubomis.

Jau ne vienoje lietuviškoje vietovėje šauliai sudaro vieną iš gausiausių organizacijų. Jų veikla, aprašoma visiškai neišpūstai, nuolatos mirga įvairioje spaudoje. Su savo skyriais prisiglaudę lietuvių karių — veteranų mėnesiniam žurnale "Karyje", leidžiamam L. V. S. Ramovės skyriaus New York, N. Y., tenai išaugo į dešimties puslapių priedą.

Priedas lieka priedu, nei jokių būdu negalintis atstoti savo leidinio, kuriame būtų įmanoma pasakyti plačiau, tiesiau, nevaržant.

"Karys", remiamas šaulių, išaugo į didoką žurnalą. Bet drauge pasidarė nesukalbama išdūse, perkrautas raštais, reikalus žiūrintis veteranų — karių akimis. Kitokie reikalai jiems tėra atmetiniai.

Todėl yra labai pribrędęs reikalas Lietuvos Šaulių sąjungai Tremtyje atgaivinti nepriklausomoje Lietuvoje leistą šaulių žurnalą "Trimitą". Panašiai yra padarę skautai, kariai ir kt. organizacijos.

Šauliai, atsiekdami nuo "Kario" nenorėtų jam pakenkti. Bet būtų neleistina tokiai didelei ir garbingai organizacijai, kokia yra šauliai, tūnoti pamestinuko — išmalduko sterblėje, prašyti būti kitos organizacijos leidžiamo leidinio kampininkais.

LŠT Centro Valdyba turėtų paieškoti būdų pradėti savo žurnalo leidimą. Jį rimtai, lietuviškai redaguojant, neturėtų stigti rankraščių, bendradarbių. Tuo šauliai pasidarytų savita, nuo kitų nepriklausoma, organizacija. Jos nariai tvirtiau jautųsi.

Atgaivinti užsienio lietuviuose "Trimitą" reikia.

(Nukelta į 12 psl.)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ ATSIMINIMŲ

VIEŠNAGĖ KLAIPĖDOS KRAŠTE
(1944 m.)

TILŽĖS STOTYJE

Birželio mėn., viduryje traukiniu iš Lietuvos atvykome į Tilžę. Buvo gražus, saulėtas popietis. Švari ir graži stotis pilna skubančių keleivių. Tačiau keleivių tarpe buvo jaučiamas neramumas. Dulsūs, iš rytų pusės sklindą patrankų garsai skelbė artėjantį siaubą ir mirtį. Su savimi turėjome tik du čemodanus. Iš maisto – truputį rūkytų lašinių ir kiaušienos taukų.

Tilžės stotyje padarėme esminę klaidą. Vietoj vykti vidurio Vokietijon, nusipirkome bilietus ir nuvažiavome į Klaipėdos kraštą žmonos tėvų aplankyti. Čia geras maistas, atskiras miegamasis ir baltai paklotos lovos su viliojo mus ir nudelsė išvykimą. Po kelių dienų kalmo seniūnas atnešė raštą, kad Reichsverteidigungs komisaro įsakymu esu mobilizuojamas apkasų darbams.

PRIE APKASŲ DARBŲ

Surinko visus vyrus, klaipėdiečius ūkininkus, lenkus ir lietuvius – laukų darbininkus. Tarpe jų ir aš pakliūvau. Tik prancūzai, buvę karo belaisviai, pasipriešino ir jų nepajėgė priversti. Gaudžiai dainavo ūkininkai traukdami per Klaipėdos miestą. "Adieu mein Heimatland, mein Heimatland...", skambėjo jų daina. Moteriškės, išėjusios iš namų, priejuostėmis braukė nuo akių ašaras. Nugabeno mus traukiniu iki Gargždų, o iš ten teko pėstis į Žemaitiją iki Andriejavo keliauti. Prie Veveržėnų nakvojome nugulę plevoje. Naktį lynojo ir buvo šalta. Pasirodė rusų lėktuvai, parašiuotais paleido lėtai žemyn slenkančias lempas. Priešlėktuvinė artilerija iš Klaipėdos miesto apšaudė padangę.

Prie Andriejavo viename ūkininko koljime apgyvendino mus visus. Vienoje kiojimo pusėje miega ūkininkai, kitoje mes – svetimšalliai. Nuo aušros iki vėlyvaus saulėlydžio neaprepti žmonių būriai

kasą gilius ir plačius griovius. Mūsų lopetos atšipo, o Žemaitijos žemė molėta ir kieta kaip titnagas. Neįpratęs prie fizinio darbo taip pavargstu, kad valgyti nesinori, tik gulti ir miegoti.

Bekasdami, sužinojome apie buvusį atentatą prieš Hitlerį. Gaudavome čia ir laiškus iš namiškių. Vokiečių partiečiai buvo suorganizavę laiškų pristatymą darbo brigadoms. O dulsūs patrankų garsai kasdien vis garsiau ir garsiau dundėjo. Staiga nelauktai sužinojome, kad klaipėdiečiai ūkininkai gražinami į savo sodybas derliui nuo laukų nuimti. Apgavo mus vokiečiai, rusams vis artėjant, jie nutarė iševakuoti Klaipėdos krašto gyventojus į užemunį – Rytprūsius. O mes vis kasame. Dienos metu partiečių ginkluotos sargybos mus ragina dirbti greičiau, o naktį uždare klojimo duris jie sugula prie durų, pasidėję ginklus prie šono. Kai kada rusų lėktuvai praužia virš mūsų galvų, tačiau nešaudo. Bėga visi, kas kur pakliūva. Vieni į rugius, kiti sugula ant žemės.

Nutyla patrankų garsai. Traukia mus arčiau Klaipėdos krašto ribos. Čia vėl kasame griovius, bet šiuo kart mažesnius. Ne tankams skandinti, bet kariams slėptis. Vieną vakarį paskelbia, kad rytoj veš mus į namus lauko derliui nuimti.

VĖL KLAIPĖDOS KRAŠTE

Atvykstame pėsti į Gargždus ir susėdame į traukinėlį. Uniformotas partietis, eidamas per vagonus, dalina paštą. Šaukia ir mano pavardę. Skaitau žmonos laišką, rašytą prieš keletą dienų. Rašo, kad kiekviena šeima privalo savom priemonėm, pasiėmusi kiek maisto ir rūbų, vykti į Rytprūsius. Toliau rašo, kad tėvai ir sesuo išvykstanti, o ji pasiliksianti tėviškėje manęs laukti.

Atvykstame į Klaipėdos stotį, o čia nauja pašto slunta. Ir vėl gaunu laišką.

Laške rašo, kad ji su visa šeima vykstanti pas ištekęsias seseris, gyvenančias apie 30 km. į pietus nuo jos tėviškės. Ji ten lauksianti manęs, nors ir visi išvyktų. Smulkiai aprašo kaip ten patekti.

Nuveda mus visus prie partijos būstinės. Čia kiekvienam išmoka po 80 markių už 4 darbo savaites. Dirbome 7 dienas į savaitę, reiškia ir sekmadieniais. Pavakary kariuomenės sunkvežimiai išvežioja 20–30 asmenų grupes į didesnes sodybas dvien dienom poilsio. Po to teks derlių nuo laukų nuimti. Mane paleidžia į savus namus. Man iki ūkio dar porą kilometrų pėsčiam nueiti. Jau tamsu. Nakties rūkas apgaubęs pievas ir sodybas. Visų trobesių durys atdaros. P. didžios karvės, kiaušės ir paukščiai baidžioja po pievas ir vasarojų. Karvės baubia, jų tešmenys išbrindę. Visur tuščia ir klauku. Įeinu į triobą. Viskas suversta. Įkrentu į lovą ir kėde priremiu duris.

IEŠKAU ŽMONOS

Prabundu, ankstyva aušra, saulė dar nepatekėjusi. Nežinau nei kiek laiko, nei kokią datą. Nėr kas valgyti. Apsirengiu žarnos brolio jojiko kelnėm, ant jų užsitraukiu baltas, ilgas kojines, užsidedu batus ir megztinį. Galvoju, niekam įtarimo nesukelsiu, nes esu panašus į jauną vokiečių ūkininką.

Išeinu į asfaltuotą Tilžė-Klaipėda plentą ir žygiuoju pietų link. Saulė vos pakilus. Praužia kelios karinės automašinos. Prieinu kažkokį miestelį. Keli policininkai ir kareiviai stebi mane, tačiau, nesulaiko. Reiškia neįtaria manęs esant nevietiniui. Skaitau žmonos laišką ir einu vis tolyn ir tolyn: keliais, pievom, takais. Kažkokio kanalo pakraščiu ėjau, po to vėl žvyruotu keliu. Skubėjau, atrodė man, kad esu čia pat savo kelionės tikslo, bereikia man tik namą atpažinti. Staiga pastebiu dvi moteriškes darže besirausančias. Prieinu prie jų ir klausiu, kur yra Mirklaus sodyba. Atsako, va ten, bet ten nieko nėra.

POPIETĖ SAVUOSE NAMUOSE

(VLIKO SEIMO TORONTE DALINIS APRAŠYMAS)
S. Pranckūnas

Šio sekmadienio popietį pasikalbėjimų tema sukasi apie Vliko seimą. Prie vieno stalo sėdį svečiai šnekučiuojasi apie dvi dienas trukusius posėdžius ir ten vykusias paskaitas. Atrodo, kad visi sekmadienio popiečiui susirinkę tautiečiai reiškia pasitenkinimą tos kovingosios organizacijos veiklumu. Torontiečiams tai buvusi reta proga išarti pamatyti mūsų darbščiuosius didžiūnus ir pasiklausyti jų kalbų. Torontiečių ypatingą dėmesį buvo atkreipusi pereitą vasarą, liepos 2–6 dienomis Helsinkyje vykusio užsienio reikalų ministerių konferencija. Tuomet ten nuvažiavę mūsų Vliko atstovai su kitais pabaltiečiais reikalavo laisvės pavergtoms tautoms, bet suomių policijos buvo suminti. Kaip vienas delegacijos narys vėliau spaudoje rašė, jie ten buvę gerokai susirūpinę, kad suomiai neišduotų jų ru-

Visa šeima, su jais ir mano žmona, prieš keletą dienų išvyko į Rytprūsius.

Jos kalba su manim lietuviškai. Įsiveda į gryčią, duoda man valgyti ir siūlo artelkos. O aš nieko valgyti nenoriu. Aš sėdžiu, o jos man vis pakoja. Nedaug ką aš girdžiu. Aš galvoju, kas man daryti. Nusprendžiu grįžti pas lenkus – lauko darbininkus. Jie trečio, ketvirto kurso Varšuvos ir Krokuvos universiteto studentai. Bekasant griovius, jie vis mane kalbino vykti su jais į Lenkiją ir ten nuolatos apsigyventi. Jie bijosi rusų, norėtų geriau prie vokiečių pasilikti.

Paėmęs keletą kasių burnon, žygiuoju atgal. Tik kelias šiuokart atrodo man toks ilgas ir sunkus. Nebepastebiu nei baubančių karvių, nei užiančių mašinų. Jaučiu tik vis didėjantį kūnės skausmą. Nakties metu pasiekiu triobą, įslenku į ją ir nenusirengęs užmiegu.

(Bus daugiau)

Prof. Martynas Brakas skaito paskaitą "Rytprusių ateities prolema". Nuotr. S. Dapkaus sams.

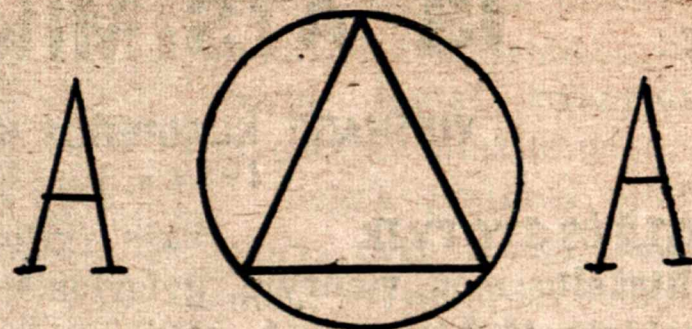
Griždami prie seimo paskaitų, popiečio svečiai prieina išvados, kad vieni prelegentai, kalbėdami trumpai, daug pasakė, o kiti, ilgai kalbėję, – mažai tepasakė. Buvo kiek ir keista, kad iš torontiečių sudaryto prezidiumo matėsi tendencija visą posėdžių eigą paskubinti, lyg kuo greičiau viską prastumti. Taip atsitiko šeštadienį su Br. Kvilklo paskaita, nes reikėjo ruošti vakarienei ir koncertui. Dėl ko prelegentas, gal kiek užsigavęs ir pasakė: "Mes skubėkime puotauti, tegul tėvynė lieka vergauti". Taip atsitiko ir sekmadienį, dar tik prasidedant posėdžiui, pirmininkaujantis susirūpinęs jau ragino skubėti, kad suspėjus iki pietavimmo meto.

Vienas tautietis atvirai prisipažįsta, kad lėkštoka seimo darbotvarkė jį kiek nuvylusi. Jis iš Vliko kažko daugiau tikėjosi. Tiesa, pirmininko K. Valiūno išsami, detalizuota paskaita apie politinę padėtį ir jo nuotykius Suomijoje buvo siūdomi. Kiek būdingesnis buvęs vicepirmininko J. Valaičio atidus, net nepakeliant akių nuo rašto, skaitymas ir nieko ypatingesnio nepasakymas. Br. Kaslo ir Br. Kvilklo paskaitos buvę ištisų idomios. Ypač, kur buvo nušviestas Lietuvos gyvenimas ir ten esančios nuotalkos. Klausant buvo

(Nukelta i 13 psl.)

KAI NEBESUSTOJAMA...

(Mokslas ir Gyvenimas)

(Tęsinys iš praeito numerio)
Alkoholinė encefalopatija lieka ir mės gerti. Pavojausios jos pasireiškimas — tai periodiškai, savaimingi arba kilę dėl jaudinimosi, režimo pažeidimų nuotaikos sutrikimai, nerimas, nemiga, silpnumas, sapnai apie išgėrimą, negalėjimas susikaupti, potraukis alkoholiui — vadinamoji pseudoabstinencija (sausos pagirios). Gali būti tiesiog bloga nuotaika, irzlumas, nuovargis, depresija, nepasitenkinimas, pykčio priepuoliai — vadinamoji disforija.

Dėl biologinių, psichologinių ir socialinių sutrikimų keičiasi alkoholio charakteris, vyksta asmenybės psichopatizacija, kurios skiriami keturi tipai. Pats dažniausias psichopatizacijos tipas yra asmenybės astenizacija — žmogus tampa jautrus, nepastovios, dažniausiai blogos nuotaikos, sunkiai prisiverčia dirbti, greit išsiblaško, išvargsta, daro pertraukas, dirba pagal principą — „kas sunku, tas neįdomu“, neturi ištvermės bei atsakomybės, jo jausmai paviršutiniški. Dažnai jis skundžiasi įvairiais negalavimais, skausmais, pykinimu, sunkumu, svaigimu, nemiga. Šiais negalavimais dažnai teisinga norą išgerti.

Eksplazyvinė psichopatizacija pasireiškia pusiausvyros netekimu ir pykčio priepuoliais dėl menko nieko. Susijaudinęs toks žmogus „neatsako už save ir nieko neatsimena“, tačiau greit išsenka ir atsipeikėjęs „gailisi to, ką padarė“. Dėl jo „biauraus charakterio“ ir nesugyvenimo neišvengiamai dažni skandalai šeimoje ir darbovietėje. Savo girtavimą jis aiškina įvairiais nemalonumais, skriaudomis ir nervų tampymu.

Isterinė psichopatizacija išryškina žmogui ypatingą reiklumą kitiems, tik ne sau.

Toks alkoholikas stengiasi sudominti kitus savo asmeniu, sukelti gailėstį. Jo elgesiui būdinga vaidyba, pozavimas, savęs dailinimas, gyrimasis.

Apātinė psichopatizacija — tai viskam abejingumas, tingumas, iniciatyvos ir interesų nebuvimas. Vfenintelis tokių alkoholikų poreikis — išgėrimas. Kompanijos ir draugų jiems nereikia, darbui jie neturi jėgų ir energijos.

Toliau girtaujant, kartu su alkoholine encefalopatija vystosi asmenybės degradacija (moralės, intelekto smukimas, jausmų šiuurkštumas ir nevaldymas), vedanti į invalidumą be jokios perspektyvos. Nusilpsta atmintis, atbunka mąstymas, susiaurėja interesai, sunku susikaupti ir mobilizuotis, nuostojama orientuotis, kas leistina vienoje ar kitoje situacijoje, dingsta bet kokie socialiniai jausmai — taktas, drovumas, prierašumas, lieka tik egoizmas. Nuotaika nuolat svyruoja nuo ašarų iki alkoholinio humoro. Alkoholinės degradacijos yra du tipai: dirglusis ir vangusis. Pirmieji nepakelia jokių aštrių dirgiklių, iki smulkmenų priekabūs, visiškai nesusivaldantys, nesugyvenami, nuolat konfliktuojantys ir greit supykdomi, o iš piktumo „privalantys“ gerti. Antrieji pasižymi geraširdiškumu, nerūpestingumu, visiškai neatsakingumu arba nuolatiniais skundais dėl įvairių fizinių negalavimų.

15% alkoholikų gerdami suseraga alkoholinėmis psichozėmis. Tai irgi encefalopatijos apraiška. Narkomaninei stadijai būdingos ūmios, sunkios, greit praeinančios, bet pavojingos gyvybei psichozės, tuo tarpu paskutinėje stadijoje dažnai išsivysto lėtinės, užsitęsiančios psichozės, dažnai pereinančios į silpnąprotystę.

AŠ ESU ATSAGINGAS, KAI BET KAS, BET KUR ŠAUKIASI PAGALBOS. AŠ NORIU, KAD A.A. RANKA VISADOS BŪTŲ TENAI IŠTIESTA. IR DĖLEI TO: AŠ ESU ATSAKINGAS.

Jeigu geri ir gali gerti — Tavo reikalas.

Jeigu geri ir negali gerti — mūsų reikalas.

Skambink dieną ar naktį A.A.
Tel. 521-2185.

JEI NORI LIETUVIŠKAI KALBĖTI — SKAMBINK DARBO VALANDOMIS 489-5391 (KLAUSK: LEO); O VAKARAIŠ NAMŲ TEL. 366-2548 ARBA 277-7868.

Jau vien tik medicinine, siaurąja, prasme alkoholizmas — didžiulė problema. Ką gali padaryti gydytojas? Medicina nežino būdų išgydyti alkoholiką, kad jis galėtų išgerti taip, kaip visi, be nemalonių pasekmių. Bet ji gali padėti alkoholikui išvengti garantuotos pražūties, sudaryti jam galimybes gyventi be alkoholio.

TSKP Centro Komiteto ir TSRS Ministrų Tarybos nutarimai dėl kovos su alkoholizmu sustiprinimo paskelbė griežtą kovą girtavimui. Alkoholizmas turi būti išgyvendintas. Tam yra visos prielaidos mūsų santvarkoje. Kova prieš girtavimą — tai kova už ateities žmogų.

PAVARDĖS NEREIKIA SAKYTI.

PASAKYK TIKTAI SAVO VARDĄ.

MES TOKIE PATYS KAIP IR TU.

SUPRANTAM TAVE IR TAVO RUPESČIUS.

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliudės romano „Sunkiausiu Keliu“)

21

— Aš atidžiai seksiu, — užtikrino Doma. — Užrašysiu dieną ir valandą. Gal būt, — ji pridūrė, ieškodama vilties posakyje, — trispalvė paliks bokšte visam laikui?

— Ne, Domoliutka, — jis švelniai nuneigė, — jie nuplės ją bematant. Lenkai ar bolševikai, — aš nežinau. Nuplės įniršę, nes nėra kam jos ginti. Škirpa su keliais eiliniaus neapsigins prieš tūkstančius nė Gedimino kalne.

— Aš myliu tave, Mykoliuni, — dabar atrado Doma savo meilės pareiškimą, — o norėjęs ištarti tuos žodžius nuo pat išėjimo iš namų.

Jis šyptelėjo po savo ūsais, lyg išsiverždamas iš atkakliai supančių minčių.

— Galvokime, kad viskas yra epizodas, — tyliai pasakė jis, — ir, žinai gi: epizodai ateina ir praeina, o mudu ir vėl kartu. Taip pravartu galvoti. Taip ir tikėti pravartu.

Jos akyse buvo ašaros. Tuo pat susitvardė. Šio persiskyrimo didingumas staiga užtemdė jai asmenišką, intymų, skaudų išgyvenimą. Keista gyventi asmeniškai skausmu, kada tiek daug aplinkui lietuviškojo skausmo. Juk skausmas siejasi su istorija. Vyras pavadino tai „epizodu“, ir Doma noriai stvėrėsi už tos prielaidos ir jau tikėjo, kad tai tik trumpas epizodas. Politiko žmonos jausmo ir proto lygsvara vėl grįžo į Domos sąmonę: vyras visad tik dalimi priklauso jai, kita savo esybės dalimi priklauso idėjai ir siekiui...

— Taip, — sutiko Doma. — Aš tikiu, kad tai tik epizodas.

Sleževičius sustojo, pastatė lagaminą ant šaligatvio ir paėmė pirštinėtas žmonos rankas. Jis švelniai suspaudė jos pirštus savo saujoje.

— Tikėk, — jis pasakė, — kad gyvenimas yra epizodų grandinė. Gyvenimas yra mozaikinis paveikslas, kur kiekvienas spindulio posūkis yra vis naujas sužėrijimas, nauja varsa. Viskas yra mozaika. Štai, šis šaltas rytas Vilniuje. Juk čia gyvenome, būdami jaunavedžiai. Nejaukus mūsų butas Petrapilyje, kur langus užgožė belangė kito namo siena. Vėl gi Kalugos kambariai, kur langai atsukti į platų ir žolių pilną kiemą. Atsimeni, po langais kvarksėjo baltos antys ir gaidžiai lenktyniavo savo pašėlusiai skardžiais kakariekiu. Viskas, Domoliutka, yra epizodai, surišti su žmogaus gyvenimu. Sutrupa esimas, išsibarsto ir epizodai. Belieka atsiminimų, džiaugsmų arba nuoskaudų bagažas.

— Prie pirmos galimybės duok man žinią, — ji tarė giliu atodūsiu.

Sleževičius švelniai šyptelėjo. Jis tyliai ištare jos laukiamus žodžius:

— Aš myliu tave, mano Domoliutka.

Staiga susigavo, kad atsisveikinimo gaudulys įskaudina žmoną.

— Tu tikėk, tik tikėk epizodų teoriją, — kažkaip pakiliai ir įtaigiai pakartojo Sleževičius. — Gyvenimas yra epizodų grandinė. Tik negali būti epizodu vėliava bokšte ir atsišaukimas į žmones.

Atsiliepadama į jo bravūrišką toną, Doma pakėlė lagaminą, drąsiai, iššaukiančiai sukratė jį. Ji pati dalį atsišaukimų dėjo į šį lagaminą.

— Aš nebijau gyvenimo, — pasakė mergaitiškai linksmai ir su didelę paslaptį žinančiosios bravūra...

Prie stoties Sleževičius priėjo vienas. Sutartoje vietoje jau stovėjo keli ministrai ir keli pareigūnai lietuviai. Čia buvo kelerios rogutės, kuriomis kai kurie buvo atitempę savo ryšulius. Kada jie kalbėjo, garas supo žodžius, ir garas maišėsi su rūkalo dūmais. Sambrėška ryškėjo ir jau buvo gelsvai mėlyna. Žmonių figūros plūduriavo šviesos pralaužtame prietemyje. Sniegas ant medžių šakų ir žemės properšos, rytui ateinant, rausvėjo.

Visi atrodė kaip būrys žmonių, kuriuos čia suvarė be jų noro išeiti iš savo namų. Vagonų buferiai cinkėjo geležinkelio plote. Ir kažkoks be galo liūdnas garvežio balsas trapėjo sambrėškoje, vis toldamas ir skau-

KOKIA NUOMONĖ APIE JAUNŲJŲ JĖGŲ ISIJUNGIMĄ Į LIETUVIŠKŲ SIEKIŲ, YPAČ SPAUDOS PASAULĮ?

(AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTININKŲ SĄJUNGOS PIRMININKĖS EMILIJOS ČEKIENĖS PASISAKYMAS — RAŠO JURGIS GLIAUDA "DIRVOJE")

Emilija Čekienė

...Gyvename aukštojo gyvenimo standarto laikus ir esame apsupti begalės materialinių gėrybių. Mes čia atvykę turėjome dar gerai pasispausti, kol vaikus pasistatėme ant kojų ir materialiai patys tvirčiau išsikūrėme, nepamiršdami tačiau šiek tiek praturtinti ir savo lietuviškos dvasios pasaulį. Dar Lietuvoje gimę mūsų vaikai tėvams besikūriant naujame pasaulyje matė daug vargo, suprato tėvų ir savo kaip tremtinio vaiko nepavydėtiną dalį, bet ir jie dar tebelankydami mokyklas paskendo materialinėse gėrybėse tėvų apdovanojami. Gi išėję į savarankišką gyvenimą visai pasinėrė technikos patogumų sukūryje. Gražiuose jų butuose ar nuosavose rezidencijose pilna įvairių mašinų virtuvės reikalams, įvairios muzikos įtaisų, didesnių ir mažesnių radijo ar televizijos aparatų, sidabro bei kristalo indų, dvi ar trys šeimoje auto mašinos.

Visa toji technika teikia žmogui patogumus ir malonumus įtraukiant ir jį patį tų daiktų skaičių, nes žmogui nelieka laiko pačiam galvoti, susikaupti, jis tik skuba uždirbti pinigų tokiame gyvenimo standartui išlaikyti, su draugais rungtyniauti, kad savaitgalyje pasikviestų galėtų savo atsiminimais didžiulius. Nei spauda, nei organizacijomis jis nebemato tikslo be atlyginimo domėtis. Jis jaučiasi išdidžiai, nes draugai ir kiti žemai lenkiasi jausdami garbę puošnioj rezidencijoj pasisvečiuoti, o aukų rinkėjai lenkiasi dar žemiau gavę stambesnę auką ir, spauda, kurios jis nė neskaitytų, gavusi didoką sumą, garbina ieškodama nuopelnų nuo pat lopšio dienų, iškelia aukštą tarnybos postą, bet nutyli, kad jis kaip lietuvis masėje dingęs žmogus.

Laimingi vaikai ir išdidūs tėvai, kad jų vaikams taip sekasi. Kai artinasi gimtadieniai sukame galvas, ko-

kią dovaną bepirkti. Visko pertekę, bet nei vieno lietuviško laikraščio ir tėveliams tokia dovana nei per eilę metų neateina į galvą.

Niekas kitas, tik mes, dabartiniai tėvai, būsimie kalti už lietuvių išsivijimą, o ypač spaudos testinimą. Ne kartą teko būti liudininke, kaip tvirtai išsikūręs akademikas sūnus ar dukra svetur susidomėjo ant stalo gulintiu laikraščiu, pavartė ir paklausė, kur jį galima užsiprenumeruoti, kai tuo tarpu pribėgusi mamytė ėmė įrodinėti, kad jis neturįs pinigų. Panašių nuotykių teko daug matyti.

Iš kitos pusės yra tėvų, vežiojančių vaikus į lituanistines mokyklas, reikalaujančių tarp savęs lietuviškai vaikus kalbėti, bet jų namuose jokios lietuviškos spaudos nei vaikams nei tėvams. Vien kalbėti ir su lietuvišiais baliavoti neužtenka lietuvių išlaikyti. Spauda yra ta pagrindinė gyselė, priemonė, tautinės

egzistencijos testinimui išlaikyti.

Įpratimas — antras prigrimimas, sako lietuviška patarlė. Tėvų pareiga pratinėti vaikus prie lietuviškos spaudos. Girdėjau nusikundimų, jog esą, mano vaikai neskaitytų. Prisipažinkime, kas iš mūsų laikraštį nuo A iki Z perskaitytų. Tegu jauniimas pradžiai tik paveikslus pažiūri, pavarto, savo požiūriu pakritikuoja ir tuo pačiu paskaito. Jei tėvai kaip dovaną užprenumeruoja ar knygą nuperka, vaikai iš pagarbos jiems tokią dovaną atitinkamai gerbs, per eilę metų įpras, kaip į kasdieninį televizijos ar radijo žinių išklausa. Nuolaukiau paskaito daugiau ar mažiau paskaitydami, kartais pajunta norą ir savo nuomonę raštu pareikšti. Vienas iš tokių atgimimo laikų pavyzdžių yra dr. Vincas Kudirka, kuris atsitiktinai paskaitęs "Aušros" numerį, pasijuto esąs lietuvių ir pats įsijungė per spaudą į kovą už Lietuvos

laisvę ir savo idėjas paliko nemirtingas kartų kartoms.

Jaunimą mes dažnai kaltinam, laukiame iš jo daug, bet vargu ar stengiamės duoti bent minimumą dvasinių tautinių vertybių ir paramos bei paskatinimo. Ir nežiūrint mūsų pačių abejingumo ar materialinių gėrybių pervertinimo, lietuvių jaunimas vis dar tebėra gyvas, judrus ir lietuviškas. Jų tarpe netrūksta ir vadovaujančių ir spaudoje bendradarbiaujančių, jeigu jis pats nesiveržia, tai tik reikalingas vyresniųjų paskatinimas, padėsinimas. Ir didieji talentai retai kada savaime iškyla be kitų paramos...

džiai skųsdamasis savo priverstiniu tolėjimu.

Prie įėjimo į stotį bei toliau aplinkui ir išilgai gatvės buvo ištiesta spygliuotos vielos tvora. Šeršnas kybojo vielose, bet vielos neatrodė nei baisios, nei primenančios frontų užkardas ir kalėjimus.

Kada visi suėjo į kuklų ir gailų būrelį, jie nužengė stotin. Sargybinis prie pat stoties pastato kampo pašaukė budintį karininką. Tai buvo stoties komendantūros kariškis, apysenis vokiečių, apsupęs kaklą vilnoniu apvaskalu. Vilnonis megztinis, gelsvas ir nuzulintas, kuriuo vokiečių gelbėjosi nuo šalčio, užmautas virš kariškio uniformos, kažkaip savaime simboliškai liudijo didžiosios vokiškos galybės griuvimą. Vokiečio veide buvo nuobodis ir nekantrumas. Gal būtų, jis kartu su lietuvišiais norėtų keliauti atgal į ten, iš kur jį išrovė kaizerio karas?

Viskas skleidėsi nuopuolio ženkle.

Tai buvo nevalytas prekinis vagonas, kurį vokiečiai rezervavo Lietuvos ministerių kabinetui pervežti iš bolševikams užleidžiamo Vilniaus į Kauną. Vagonas įšalęs, ir, vargais negalais įlipus vidun, tuoj pasijuto, kad vagone dar šalčiau, negu jau prašvitusio ryto šviesos nutviekstame lauke. Čia buvo nešvaru. Kampe sukrautos kažkokios medinės dėžės buvo padengtos tirštu dulkių sluoksniu. Tai buvo amunicijos dėžės, gal būtų, dar nuo karo pradžios pamirštos vagone. Grindys buvo padengtos šiaudų klotu, ir tai ženklinio, kad vagoną jau naudojo žmonės pervežti.

Vos jie įsiriogino į vagoną, neva simboliškai prikabinant ilgo sąstato gale, vokiečių, kariškis iš stoties komendantūros, atidavė pagarbą.

— Geros sėkmės, — jis palinkėjo užkimusiu balsu. Tas balsas teisingai faktą, kodėl virš uniforminio švarko mūvėjo aplink kaklą geltoną vilnonį raišalą.

Netrukus jie važiavo.

Pro siaurą durų plyšį matė bėgančią atgal apylinkę. Matė kalvas, sniegą ir sniege įdurtus, kaip įpaisytus, juosvus medžių kamienus.

Visi kelieiviai sėdėjo ant savo daiktų. Susiglaudę ir lieté vienas kitą. Susibūrimas artėbėn buvo itin geras. Vienas šildė kitą. Juo parankiau buvo glaustis nu-garomis. Savitarpė šilima juos šildė, o vagonas buvo

žvarbiai įšalęs.

— Kokias gi patalpas turėsime Kaune? — paklausė jauna tarnautoja.

Vidaus reikalų ministeris Vileišis, — tartum tas klausimas būtų jam skirtas, — pasakė:

— Pažiūrėsime, panele, pažiūrėsime. Aš tikiuosi, patalpos bus šiltesnės, kaip šis vagonas.

Sleževičius atsiliepė kažkaip pakiliai užtikrintu tonu, tartum būtų susižinojęs su Kaunu:

— Žinoma, dirbsime Kaune, kol grįšime į Vilnių.

Jo balse skardėjo pasitikėjimas. Pašnekesys su Doma apie gyvenimą, kaip epizodų grandinę, skambėjo jo tone. Tai atgaivino būrio nuotaikas. Ėmė kalbėti apie bėgimą iš Vilniaus, kaip apie neišvengiamą manevrą kare, kur galima pralaimėti keletą mūšių, bet pabaigoje laimėti karą.

Visi turėjo nujautimą, kad jie, tas mažas būrelis, sudaro simbolinį valstybės suverenumo branduolį. Gal būtų, tai buvo savotiškas išdidumo jausmas, atsverias gailią realybę. Turėjo gi tikėti, kad tai ne jie čia tokia-me šaltame, nešvariame prekiname vagone keliauja iš Vilniaus į Kauną, bet keliauja valstybės istorijos dalis. Niekas to neištarė, bet buvo aišku, kad ta istorinė prielaida palaiko ir įprasmina jų riziką. Istorijos prielaida išrovė juos iš smulkių rūpesčių savo likimais, išrovė iš Vilniaus, meta į nepažįstamą Kauną.

Pusžodžiais, o kartais ir pokšteliais, kuždėjosi tarp savęs, bet dėmesys vis budriai sekė, kad traukinys nesustotų bėgęs ir nestovintų stotyse įtartinai per ilgai.

Staiga, tarsi Odesos prisiminimo atsvarai, atvertė savo sąmonėje kitą idilišką atsiminimų nuobirą. Tai buvo Žemaitijos vaizdelis. Ten praleido savo vaikystę. Paskui nusekė Mintaujos gimnazijos probėginę detalę. Mirktelėjo veidai, ir kai kurių vardų jis nebegalėtų atminti. Gyvenimo epizodai, mozaikinis paveikslas! Ir Petrapilio Dūmos metai, ir Maskvos labdariningoji veikla, ir melancholiškai taikioji Kaluga, lyg tolimas Maskvos priemiestis, pilnas kvepiančių beržynų. Beržų liemenys ištįso čiurlioniškų vizijų stygomis ir reiškė žemės ir debesų jungtį.

(Bus daugiau)

* KULTŪRINIS PUSLAPIS *

JUOZAS KRALIKAUSKAS

Ant manęs užtrenkta tamsa. Užvožta, užrakinta tyla. Jau visiems laikams?...

Aklina tamsa be krašto subaigė mane...

Gūdi tyla be galo — išgaišins...

Drėgnam, šaltam nieke...

Jokio gūžio, nė mažiausio dvelkimo.

Krebžd-gnegžd!.. Pasigirdo? Taip krebždėtų lupamas kiaušinis...

Tamsoje sublizga taškeliai... Tarsi aguonos grūdėliai... Jau tik tiek iš viso gyvenimo...

Šviesūs taškeliai, lyg žaltvykslėlės...

Rygos vyskupas Mikalojus sakė: pagonių ir nekrikštytų kūdikių vėlės krinta tamsion bedugnėn. Bet kuo kalti kūdikiai, kad jų niekas nepakrikštijo? Už ką turi taip kristi? Ir už ką tūnoti an žinoj tar sybėj, kaip aš nūnai?...

Daug klausimų. O kas žino tikrus atsakymus?

Hospodar badmiriauja. Buvęs Kernavės viešpatis neišpasakytai alkanas. O priepliuose ir dimstyse — šimtai šunų. Ir visi sotesni už mane...

"— Kernavėje niekas niekad nemirė iš bado. Čia visiems ikvaliai"... Ak tu, kipšvaiki, tu laumėke!..

Rašytojo Juozo Kraliausko gerbėjai džiaugiasi nauja knyga—romanu TAUTVILA, kuri išleido lietuviškosios knygos klubas; aplankas Ados Korsakaitės—Sutkuvienės.

Rašytojas gerai žino, kaip originalus mūsų istorinių personažų kūrėjas ir stilistas. Be dviejų Draugo romano premijų, neseniai laimėjęs Vinco Krėvės vardo literatūrinę premiją už savo romaną Vaišvilkas, jis pasižymi gilia žmogiška ir istorine intucija ir pažinimu.

Knyga TAUTVILA—gilus monologas—pergyvenimai mirčiai nusmerktos žmogaus, kuris po 26 metų svetur, grįžta į tėviškę—tėvonią.

Rašytojas apdovanotas nepaprastu sugestyvumu, pasiekiančiu mus ir vėl iš naujo surišančiu su tuo, ką iš genčių genties esame paveldėję ir savo gelmėse tebegyvename. Dinamiški dialogai, turtinga kalba ir personažo nuoširdumas suteiks kiekvienam skaitytojui nepamirštamų valandų.

PAVYZDYS KAIP NEREIKĖTŲ DARYTI

Antrojo mokslo ir kūrybos simpoziumo pasikaitų santraukų leidinys daro malonų išorinį išpūdį. Tačiau, kai peržiūrėjau ir perskaičiau jo turinį, malonus išpūdis nubluko.

Formatas maždaug 8 ir pusė colių pločio ir 11 colių ilgio. Tokią brošiūrą sunku suderinti lentynose su kitomis knygomis. Tuščio popierio plotas, palyginus su teksto plotu neproporcingai didelis. Teksto eilučių pabaiga iškandžiota, šukėta. O gal tai "supermeno" naujos kibirkštys? Gal moderniškios "estetikos" išraiška, charakterizuojanti socialinio ir politinio gyvenimo alsavimą?

Negalima redaktoriaus pateisinti, kad neįdėjo turinio rodyklės. Gal būtų buvę praktiškiau, jei pasikaitų santraukos būtų paskirstytos pagal mokslo disciplinas. Dabar sunku susigaudyti.

Autorių biografinės ir bibliografinės turėjo būti patalpintos šioje brošiūroje, o ne atskiroje brošiūrėlėje sykiu su programa. Programa yra dienos šyptelėjimas, ir ji greit nereikalinga. Tuo

tarpu paskaitų santraukos ir žinios apie autorius pasilieka ilgiam laikam. Atrodo, kad šis reikalas kvepia daugiau bizniu, o ne mokslinės praktikos reikalu...

Vienų santraukų tekstas parodo, kad vieno ir daugiau puslapio plote, o kitų—tik keturias-penklės eilutes teuzpildo. Vienų santraukų turinys kalba aiškiai apie reikalą pabrėžia pagrindines mintis, o kitų tik pasako apie ką bus kalbama. Jau įėjus spausdinamos pasikaitų kondensuotos santraukos, tai tekstuose neturėtų būti vietos neesminiams įterptiniams, žodžiams ir net sakiniams, kaip "tiesa", "paprastai", "tačiau", "taip pat", "kaip bebūtų", "Priešingai višajai nuomonei", "be abejo", "daugiau ar mažiau", "To viso akivaizdoje", "žodžiu" ir t.t. Santraukoje turėtų skaitytojas rasti ne autoriaus atsiprašinėjimus, pažadus ir net savo tarnybinių pareigų pabrėžimą, bet aiškiai ir trumpai išreikštas pagrindines tezes. Galimas dalykas, kad organizatoriai tinkamai neinstruktavo prelegentų. Ir tai yra didelė klaida. Kai kuriems

autoriams stinga logiško preciziškumo ir sugebėjimo mintis perduoti aiškiai sutrauktoje formoje.

Organizatoriai verti pagarbos už jų dideles pastangas, bet klaidos yra šio toks šešėlis. Taip pat džiugu ir malonu, kad lietuviai mokslininkai ir kūrėjai ryžtasi savo darbo vaisiais pasidalinti su visuomene. Jie yra mūsų pažiba, džiaugsmas ir viltis. Juos skatinant ir organizuojant kolektyvinius pasirodymus, reikėtų tikslesnės organizacinės disciplinos. Paskaitos metu nederėtų prelegentą nutraukti dėl kokių ūkiškų ar ekstra reikalų. O taip atsitiko filosofams kalbant. K.B.

KANADOS NATIONAL THEATRE SCHOOL, dvikalbė teatro mokykla su trečiujume tų dramos, dekoracijos ir scenos technikos studentais ruošia reguliarius pasirodymus. Sename Monument National teatro name (1182 St. Lawrence blvd., truputį žemiau St. Catharine), didelėje scenoje ir savotiškoje aukštų, margų skliautų ir lankstytų, senoviškų ložių salėje, geriausi mokyklos studentai ir kvieisti režisoriai publikai pristato visą eilę įdomių senesnių ir naujesnių veikalų, apie kuriuos tik gal girdėję esame, arba ir visai nieko nežinome. Aukšto profesinio lygio spektakliai, geros, kartais eksperimentinės režisūros rankose, pasilieka ilgai atmintyje. Visi, ir mūsų reiklus jaunimas, atsilankę nenusiviltų ir turėtų progos susipažinti su Kanados teatro pajėgomis. Gruodžio 19 d., 8:30 v.v. minėtam teatre National Theatre School anglų kalba suvaidins THE BOY FRIEND, Sandy Wilson. Įėjimas laisvas. Vėluojantys įleidžiami pertraukos metu.

ENCYCLOPEDIA LITUANICA

IR KITOS LIET. ENCIKLOPEDIJOS LEIDYKLOS IŠLEISTOS KNYGOS

Teiriantis: LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

395 W. Broadway, P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA

Telefonai: darbo metu (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759

Dėmesio! Kai kurioms knygoms daroma nuolaida net iki 50%.

Prašykite kainarašio.

ETNINIŲ GRUPIŲ PILIEČIAI TURĖTŲ SUSIRŪPINTI KRAŠTŲ VALDŽIOS KLAIDOMIS

Dabartinis komunistų protestuoti. Gana stiprinti Kremlius, eidamas carų vergų imperiją. Pavergtos pėdomis, kuria raudoną tautos bus greičiau atkopasaulinę imperiją, vis votos, išvaduotos, kai daugiau ir daugiau pa-Kremlius nebus remia-vergdamas įvairių tautų. mas visokiais "Lend Prie USSR imperijos ug-Lease", marshal planais dymo labai daug prisideda ir pn.

ir vakarų pasaulio val- USA spauda, TV, konstybės, ypač USA, Kana-gresas pasimetė su "Wada, Did. Britanija, Vak. Vo-tergate" muilo burbulais, kletija ir kt. Šie kraštai nebemato kas ištikrųjų siekdami tik komercinio yra USA priešas ir kas pelno duoda ilgalaikės yra krašto degančios propaskolas, stato fabrikus, blemos. Kremlius trina tiekia žaliavas, mašinas rankas iš juoko, kurį vyktransporto priemones ir do suvalkėję senatoriai, kt. Tas viskas stiprina paskendę keršte ir savo SSSR karišką galybę. partijos smulkiuose interMums visiems aišku, kad ruose. Visi USA valdžios rusai viską ima ir niekad pareigūnai (ir savivaldynesiruošla gražinti, ypač bių), rinktieji žmonės yra ilgalaikių paskolų. Duos-susitepę "donation" duoknūs vakariečiai dažnai to lėmė. Dėl to galima sonežino ar nenori žinoti? ... dinti kiekvieną kalėjiman. Jie patys sau duobę išsi- Kas duoda dideles sumas, kasa. Mes žinom komu-tas paskui per gautas prnistus. Po II-ro pasaulinio villegijas atsiima. Visus karo visi karai, kaip Ko-senatorius, kongresma-rėjos, Vietnamo, partiza-nus reikėtų sodinti į kalninės kovos Kuboje, pietų tinamųjų suolą. Tai kodėl Amerikoje ir kt. yra su-vienas prezidentas yra organizuoti Kremliaus. kaltas?

Dabartinis 1973 m. ka- Tat etninių grupių or-ras tarp arabų ir žydų ganizacijos turi rašyti viską išryškino. Kuomet protestus vyriausybei, USA pagrasino Kremlui nurodant pavojus, kai tik-žydų-arabų karas sustojo. rai grėsia vakarams ir Taika organizuojama?!... iš kur.

SSSR ikėlė koją tvirčiau į arabų naftos laukus, net padiktuodami sustabdyti naftos produktų tiekimą vakarams. Arabų kraštai sulaukė tiekimą USA 15%, Kanada 10%, Olandijai ir kt., kurie rėmė žydus. Pasaulis pergyvena energijos krizę be arabų naftos tiekimo. Mums aišku kas būtų, jei rusai perim-tų valdyti arabų kraštus; jie nutrauktų 100% tieki-mą. Ką Europa, Azija ir dalinai USA darytų?....

Etninės grupės USA ir Kanadoje turi didelę jėgą, nors jie dar neprieina prie valdžios, todėl turi slūsti protesto notas, išpėjimus, kad USA ir kt. Vakarų kraštai sustotų duoti Kremlui paskolas, statyti fabrikus, kaip didžiuosius sunkvežimius, auto mašinas, traktorius ir kitą, kas stiprina SSSR karišką potencialą. Jei valdžia daro savižudybę, tai mes piliečiai turime

Nation"), kol nebus patvir-tinta, kad tie kraštai nestabdo savo piliečių emigracijos arba jų giminių lankymo.

Šeimų sujungimo komitetas vėl ragino skaitytojus tęsti rašymą kongresmanui Wilbur Mills, senatoriui Herny Jackson ir saviesiems senatoriams ir kongresmanams ir toliau neteikti privilegijuotų (deny "Most-Favored Nation" status) statuso komunistiniam kraštui tol, kol jis negarantuos šios žmogiškos teisės.

Komitetas primigtynai prašo, kad visi, kas turi giminių ar draugų gyvenančių USSR, ir toliau vis rašytų tuos laiškus, nes mūsų kongreso vadovai orientuojasi pagal gautų laiškų skaičių, išleidžiant bet koki nuosprendį.

Dėl informacijų kreptis į Committee for Reuniting Families within the USSR, USA and Canada suite 1219

1411 Walnut Street,
Philadelphia, Penn.
19102, U.S.A.

AR KANADA PRITRUKS ENERGIJOS ?

Kanada yra vienas iš turtingiausių pasaulio kraštų netik žemės ūkio produktais, bet ir žemės turtais metalais, mineralais, miškais.

Del 20 mil. Kanados gyventojų visko užtenka, jų tarpe kieto ir skysto kuro, dujų.

Arabų-žydų karas priverstė arabus panaudoti efektingiausią ginklą - naftos produktų tiekimą, be kurio visos mašinos nekruta. Tai motorizuoto pa-

saulio kraujas, maistas. Arabai nutraukė tik 5-20% naftos produktų tiekimo vakarų pasauliui, ypač USA, Kanadai, V. Europai. Be pakankamo energijos kiekio subraškėjo visas pasaulis, jų tarpe ir USA ir Kanada. Pasklepta taupymo programos, savanoriškas vykdymas dar be griežtai nustatytų normų.

Kanada turi pakankamai naftos produktų. Ji pagamina apie 2,5 mil. statinių per dieną. Jai užtenka 1,5 mil. statinių.

Tačiau Kanada eksportuodavo į kitus kraštus: į USA į P. Ameriką ir kt. apie 1 mil. statinių per ną.

Kadangi naftos produktus kontroliuoja svetimų kraštų kompanijos kaip Shell, Imperial, Texaco, Gulf, British-American ir kt., visos kompanijos siekia tik pelno, dažnai kraštų reikalai nelabai rūpi. Dalį naftos Kanada išveda iš Venecuelos ir Arabų kraštų.

Iki tol naftos laukai eksplotuojami vakarų Kanadoje (Albertoje ir kt.), kur lengviausia išsiurbti. Tačiau, kaip geologai skelbia, yra dar naftos daugelyje Kanados vietų. Tačiau kad kainų nenumušus, tie šaltiniai dar tebėra nepajudinti. Tas pats yra ir USA, kaip Aliaska ir kt. vietos. USA jau susirūpino ir pradeda tyrinėti ką jie turi namie.

Kitas energijos šaltinis yra dujos ir anglys. Kanada ir USA daugelį kasyklų uždarė, namų šildymą pritaikė skystam kurui. Dabar pradės iš naujo, atgaivins anglių kasyklas.

Vokiečiai karo metu iš anglių gamino benzina, dideliu spaudimu perverčiant molekulas į skystį. Žymiausia kompanija buvo Leuna Co. Ltd.

Vokietijai karą pralaimėjus, sąjungininkai uždraudė gaminti benzina iš anglių ir visus išradimų patentus pasiėmė ir pasidalino 4 didieji.

Taipgi karo (1934-44) metu buvo vairuojami autovežimiai varomi gazo generatorių sistemos-jėgos. Pirmieji pradėjo vartoti gazo generatorius rusai 1940 m. Visi prisimename, kaip Lietuvoje sunkvežimiai buvo kūrenami malkomis. Vokiečiai perėmė 1943 m. Su malkomis važiavo netik sunkvežimiai, bet ir tankai (1944 m.)

Kanada turi didelius kiekius javų, bulvių. Todėl galima gaminti spiritą.

Vokiečiai benzina maišydavo su spiritu ir važiuodavo automobiliais.

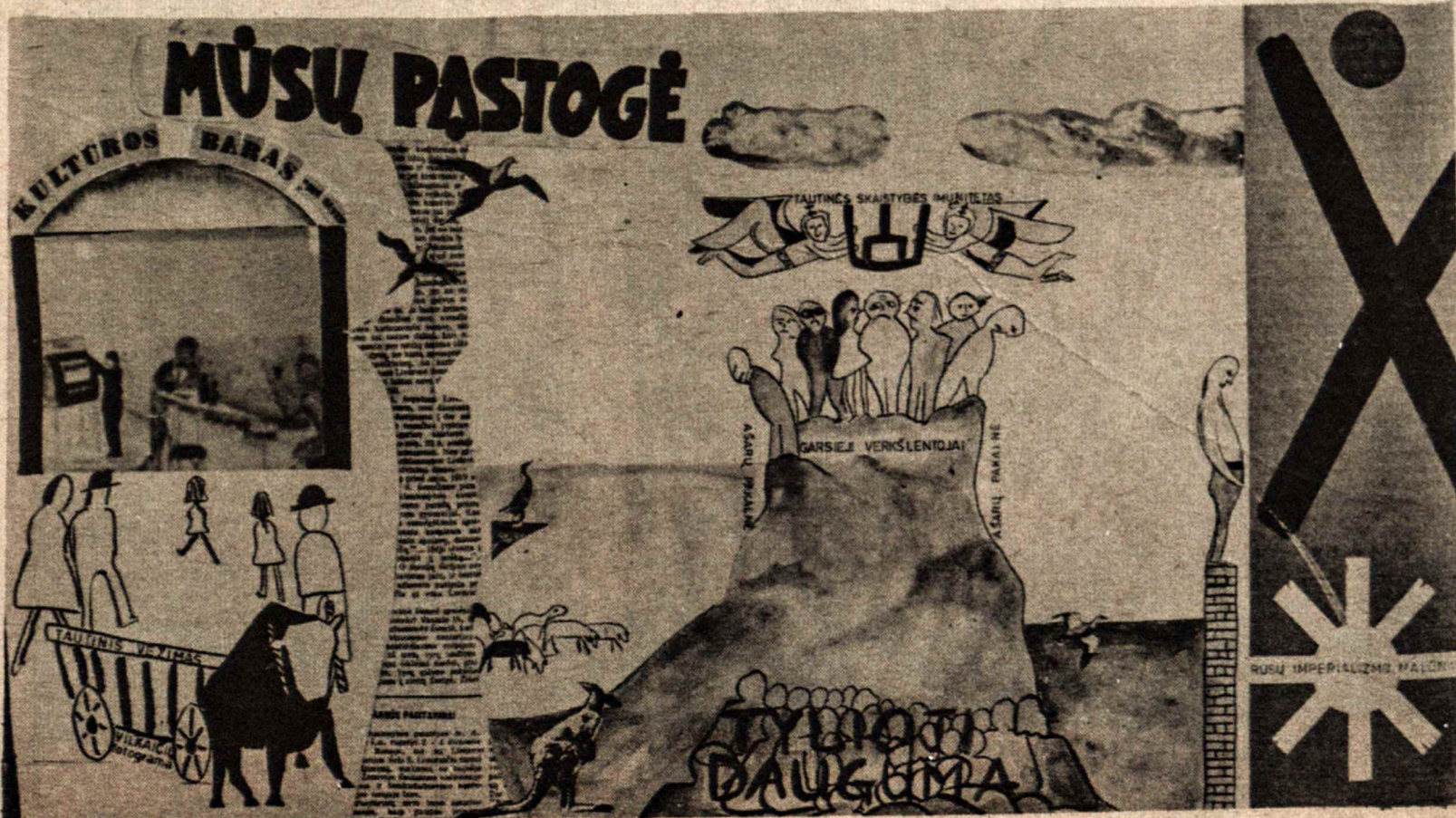
Amerika turi išradus būdą kaip vandenį suskaldyti.

Vienas inžinierius pasakoja, kad su bonka vandens, suskaldžius, galima bus važiuoti automobiliu, tik turės būti pritaikyti motorai. Lapkričio 26 d. per Toronto TV panelistai Sinclair, P. Berton turėjo pasikalbėjimą su vienu ūkininku, kuris gamina dujas iš kiaulių ir karvių mėšlo. Šiuo išradimu yra rimtai susidomėjusios kompanijos. Vienas žurnalistas tada per TV pajuokavo, kad žmogus irgi išleidžias dujas, tik reikia jas surinkti ir užkinkyti į darbą. — Įdomus juokas!

Pats svarbiausias energijos šaltinis yra atomo jėga. Ji jau varo elektrą. Jos pritaikymas gyvenimui tobulės ir manau, ateis diena, kada žmogus važiuos atomu varoma jėga automobilyje.

Arabų-žydų karas prabudino pasaulį ir parodė, kaip pavojinga jei visi gyvena tik arabų naftos pavėsyje. Visi turi siekti nepriklausomybės netik politinės, bet ir ekonominės. Tik viena aišku, energijos šaltinius turi eksploatuoti ir kontroliuoti valstybė ne pelnogaudžiai.

J. Kelmas

RETO JAUKUMO VAKARAS

Vyt. Aleksandras Jonynas

Yra tokia, plačiai žinoma, replika H. Ibseno "Laukinėj Antyje": "— Nors, Gina, mūsų pastogė ir bėdina, bet tai nuosavas kampas ir mums čia gera".

Retai kada tos savos pastogės, nuosavo kampo, jaukuma buvo taip gyvai jaučiama kaip Aušros Vartų parapijos salėj, š/m. gruodžio 1 d. vakarą, kai buvo švenčiama Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos kongregacijos dvidešimties metų veiklos Montrealyje sukaktis.

Salė, tiesa neprigūžėjo pilna. Bet, kai seselė Margarita minėjimo pabaigoj tarė padėkos žodį, ji neužmiršo padėkoti neatėjusiems. Sulaikytiems ligų ir bėdų, kurių prisiminimas liko, tačiau, gyvas seselių atminty. Faktinai tų koncentrinų ratų būtų keli. Ratas tų, kuriems seselės padėjo. Kitas tų — kurie rėmė seseles. Nemažesnis kitų, kurie dar neišsiamonino, kad jie seselėms skolingi. Svarbu tai, kad susirinkusius jungė kažkas nekasdieniško ir tvirto. Noras, ne kokla ten "pareiga", savo atsilankymu prisidėti prie minėjimo pasisekimo. Ir jie nebuvo nuvilti.

O tačiau, iš šalies žiūrint, rodos, nebuvo galima kažinko tikėtis. Išskyrus paskaitininką Kun. S. Ylą, meninės programos dalyviai nebuvo garsenybės, "tėtes d'affiche". Pasirodo, "žvaigždės" nebūtinės, jei esama širdies ir žmogiško jautrumo. Jei esama kūrybingumo. Ir šiuo atžvilgiu jų nestigo. Viskas, pradedant ta klaidiama paprastai minėjimų dalim, atidarymais, kai taip sunku išvengti ditrambų ir netelsingo tono, praėjo sklandžiai ir gyvai. Be pertempimų, trypsenimo, ir nuduoto kuklinimosi, sesuo Paulė, tėvas kun. J. Kubilius, pagaliau sveikinosi seseles KLB Montreallio pirmininkė S. Piečaitienė, aptarė nuveiktus vienuolijos darbus, užleisdami tribūną paskaitininkui Kun. Št. Ylai.

Prelegentas — neabejotinai prityręs oratorius. Tačiau didžiausiu jo pasikaitos privalumu buvo tai, kad ji iššaukė daugiau klausimų, negu suteikė iš anksto paruoštų atsakymų. Jau vien todėl sunku ją suglausti aptarti. Užvardinta "Naujo šventojo mūsų tautai belaukiant", ji esmė buvo skirta Arkiv. Jurgio Matulaičio asmenybei išryškinti. Dideliu Kun. St. Ylos nuopelnu buvo ne tai, kad jis sugebėjo nusakyti kokio masto asmenybė buvo beatifikuojamų sąrašas dabar tvirtiau įtrauktas Ark. J. Matulaitis — sociologas, vienuolių lietuviniojas, Popiežiaus Pijaus XI-tojo socialinių reformų inspiratorius ir t.t., bet kad savo užuominom apie Stuthofo kankinių — Šapalo ir Kun. I. Ipiūno apleistus kapus Punske, apie Vysk. Matulionį, savo ironiškom pastabom apie Romos kurijos serijom gaminamus italiokus šventuosius, prelegentas privertė auditoriją susimąstyti apie pačią šventumo savoką. Bent šventojo sampratos skirtingumą įvairiose tautose. Sakysim, religingoj lietuvių tautoj, ir iš esmės stabmeldiškaj italų masėj. Žodžiu, paskaita nebuvo sausa akademiška, bet pilna digresijų, žmoniška. Nėra abejonių, kad ji iššauks gyvų diskusijų, ir kad, galbūt, kai

kurie prelegento pasiskaitymai, kaip pav. iškėlimas Šv. Rašto vertimo lietuvių kalbos grožio, neliks be atgarsio. Bent šeštadienio vakarą tos mintys iššaukė karšto reagavimo, ir tai dalinai paaikškina neįprastą renginio šventiškumą.

Meninėj daly pasirodė nepažįstamos Montreallui pajėgos. Ročesterietė Izabelė Žmuidzinienė bandė stebėtina energija ir išradingumu, atskleisti J. Žmuidzino prozos gabalėlio "Ateinant" literatūrinę vertę. Nepasitikrines programoj klausytojas sunkiai galėjo atspėti, kad šis psichadelinis, palaidų vaizdų mirgesys, kurį aktorė vietomis pertelkė tarsį hegzametrui, yra palmtas iš "Runcės ir Dandierino". Tik ištraukos pabaiga leido suprasti, kodėl deklamuotoja nepagalvėjo triūso jį mintinai išmokti. Paskutiniai sakiniai tiko minėjimo progai.

Kur kas laisviau galėjo p. Iz. Žmuidzinienė atskleisti, skaitydama Kosto Kubilinsko eiliuotą pasaką "Vilkas uodegą prišalo". Veikaliuko veiksmingumas, poetiškumas, leidžiantys suplasnot fantazijai, personažai lapės, senio, vilko charakteriai, suteikė aktorei galimybės stypelt visu ūgiu. Ypatinai pakiliai praskambėjo, sakysim, sce-

nos, kur sulekia vyrai su šakėmis ir spragilais vilko lupti. Publikos aktyvus reagavimas į dailųjį skaitymą parodė, kad galbūt peranksti laikyti jį atgyventu renginių programoj. Galbūt priešingai, tokie dalykai darytini dažniau. Linkėtina, kad P. I. Žmuidzinienės atsilankymas neliktų vienintele viešnage Montrealyj.

Nemažesne staigmena montrealiečiams buvo Audronės Simonaitytės, kuriai akomponavo Marie — Andrée Roch, rečitalis. Tik vėliau klausytojams paaikškėjo, kad dainininkė vos ketvirtį metų kaip Amerikoj. Bet nuo pat antrosios dainos (pirmoji — Šopagos konpozicija buvo nesusipratimu, kažkokia ryla), nuo B. Dvariono "Oi užkilokit vartelius", nesuigaudanti klausytoją pavergė dainininkės nuostabi tarsena ir neįprastai jautrus, tikras, lietuvių liaudies dainos pajautimas. Nebūnant žinovu sunku pasisakyti apie solistės balso registrus, moduliacijų nuožulnumus ir t.t., bet jos balso tembras mielas, šiltas ir, svarbiausia, tvirtai kontroliuojamas vidinės, kultūringos asmenybės, kuriai nėra "terra incognita" tokie dalykai, kaip "Lieder", ar mūsų liaudies dainų dinamika. Tai buvo itin ryšku, klausantis Kačanausko "Kad aš našlaitėlė", F. Šuberto "Barkarolės", pagaliau bisui atliekamo

"Lietus linoja, rasa rasa" — soja".

Įtraukdamas minėjimo išskilmėsna jaunųjų talentų pasirodymą, Nekaltai Pradėtosios Mergelės vienuolijos seserys tikrai parodė visuomenei savo organizacinius sugebėjimus. Ta liūdijo, tarp kito, ir kiti dalykai — leidinių kioskas, užkandžių stalai, o už vis labiau draugiška, neoficiali vakaro atmosfera.

Ir kai klausies kodėl taip yra, kodėl, sakysim, svetima šiam krašte, užsivertusi studijom, nebe ko dailiai nauaugusi mergina, patraukiama išėiti viešumon seselių koncerte, nenėromis pagalvoji, kad nebūtinai dailūs žodeliai ją suviliojo, bet kažkas, kas tvirta ir tikra. Nuoširdi meilė artimui ir Lietuvai. Dalykai, kuriais nesiafišuoja kuklios melsvarubės seselės, bet kurie egzistuoja.

PRANEŠIMAS

Gen. kons. dr. J. Žmuidzinas pirmą Kalėdų dieną, tarp 22:05 ir 22:30 val. CJBC-860 radio banga Toronte (Canadian Broadcasting Corporation) pasveikins ontariečius prancūzų kalba ir lietuvių — lietuvių kalba.

KANADOS JAUNIMUI

Gruodžio 28 d. Clevelande, Lietuvių Namuose, 877 185 str. yra šaukiamas II Pas. Liet. Jaunimo Kongreso atstovų suvažiavimas nustatyti konkrečius veiklos uždavinius bei planus. Registracija prasidės gruodžio 28 d. 6 val. val. Registracijos mokestis yra 15 dol., kuris padengs šeštadienio, sekmadienio ir pirmadienio pietus bei vakarinių programų išlaidas. Taip pat padengs N. Metų sutikimo bilietus. Į suvažiavimą kviečiama ne tik II Kongreso atstovai, bet ir šlaipaktyvesnis jaunimas. Norintieji, kad būtų parūpintos privačiai ar viešbučiuose nakvynės, turi iš anksto užsiregistruoti raštu arba telefonu PLJS Ryšių Centre, 2433 West Margarete Park, Chicago, Ill. 60629; telef: 312-787-3300. Atstovai, negalį tame suvažiavime dalyvauti, turi raštu savo vietą kiti įgalioti.

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

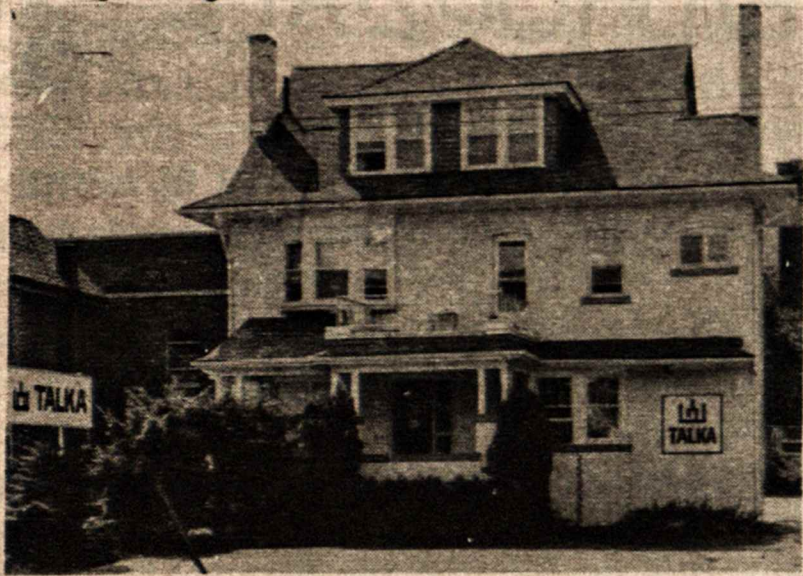

MINĖJIMUI PASIBAIGUS: (iš kairės) M. A. Roch, Tėv. J. Kubilius, S. J., E. Karde-lienė, Ses. M. Paulė, S. Piečaitienė, kun. St. Yla, A. Simonaitytė, Iz. Žmuidzinienė, Ses. M. Margarita ir ses. Felicija. Foto: Tony's Photo Studio

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Mokame už:

depozitus (R.C.A.) čekių	6%
šėrus ir sutaupas	7%
už vienų metų terminuotus indėlius	8%
3 metams 8½% ir 5 m.	9%

Duodame:

asmenines paskolas iš	11%
nekiln. turto paskolas iš	9½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$ 4,600,000

JAUNI MENININKAI KELIAUJA

netik po didesnius šio krašto liet. telkinius, bet pasirošę skristi ir už jūrių marių, vandenėlių. Mergaičių "Aidas" kelia sparnus į Europos žemyną, Taut. šokių "Gyvataras" — į Kolumbiją. Šiuo metu tikslios kelionių datos dar nėra. Bet tam reikalui lėšos reikalingos ir jau pradedamos jos telkti. Jaunimo svajonės išsibildys ir liet. taut. meno reprezentacija bus galima, jei "senimas" atels jiems talkon šilta širdimi ir duosnia ranka. "Aukuro" vaidintojai gruodžio 1 d. vaidino Detroite, gruodžio 8 — Klevelande. Na ir Hamiltone vaidins gruodžio 2 d. anglų kalba "Mindauga", o 16 gruodžio stato pasaką "Sniego Karalienė". Čia irgi reikla talkos — mūsų atsilankymo.

VEDYBINĖ ŠVENTĖ

Lapkričio 24 vakarą Petras ir Teklė Kareckai savo namuose atšventė vedybinę šventę, dalyvaujant labai skaitlingam būriui svečių bei viešnių. Petras yra Penevėžio apyl. lygiųjų laukų ūkininko sūnus. Čia nerasdami sau mylimo ir lietuviškos širdies žmogaus, išskrido į Suvalkų ir Punsko srities lietuvių laimės ieš-

parap. choro dalyvis. Tad ir nenuostabu, kad juodu susilaukė tiek daug svečių. Solenizantus sveikino šešt. mok. vedėjas J. Mikšys, kun. Januška, choro pirm. K. Mileris, K. Lukošius, J. Budnikas. Tai daugumoje dar iš senos tėvynės buvę kaimynai ar jaunystės draugai. Na ir lietuvių — punskiečių vardu, — punskietė Derlūnienė iš Toronto. Šeiminkai padėkojo už jų pagarbimą ir dovanas.

Po kun. Januškos palaimos visi rinkosi eilute prie gausiai apkrauto stalo maistu. Skaniai pasisotinus, prasidėjo linksmoji dalis: dainos ir šokiai. Pobūvio dalyvius linksmo Budnikas ir Gudelis pakaitom iš dviejų akordeonais.

Viešnagės iniciatoriai buvo J. J. Kamaičiai ir Mačiai iš Burlington miestelio. Z p.

toronto

LIETUVIŲ NAMAI

1573 Bloor St. W., Toronto 9, Ontario

Praėjusį šeštadienį gruodžio mėn. 8 d. Lietuvių Namuose buvo susirinkusios Rambyno skautų ir Aušrinės skautų draugovės. Taip pat įvyko

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

6% už depozitus
7½% už taupymo s-tas
8% už 1 m. term. dep.
8½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8% už mortgicijus

Kapitalas — septyni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5.000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

LAS vietininkijos konferencija. Sekmadienį, įvyko SLA 236 kuopos Jūrų Šaulių, Evangelikų Moterų ir parapijos susirinkimai. Žemutinėje salėje vyko Atžalyno tautinių šokių pratybos, Gintaro tautinių šokių ir orkestro pamokos.

Lietuvių Namai ruošiasi Kūčių Vakarienei ir Naujų Metų sutikimui. Parngimams surengti labai reikalingi talkininkai. Talkininkai prašomi įsiregistruoti tel: 533-9030 arba LN raštinėje.

LN lėšų telkimo vajeus komitetas praneša, kad praėjusią savaitę LN paskolos lakštų po \$200 nupirko Aleksas Petryla ir Mykolas Dikčius.

LN nario įnašus įmokėjo šie asmenys: po \$100 V. Stanevičius, Juozas Girevičius/iš St. Catharines/Augaitis Petras/iš Delhi/, Bronius Stasiulis; po \$75. Leokadija Cesekienė, Juozas Stanaitis, Jonas Didžbalis, Adolfas Klemka, Juozas Šarūnas, Marija Dambarienė, Jonas Pe-

(Nukelta į 13 psl.)

Lietuvių Namai ruošia tradicinį

NAUJŲJŲ METŲ

SUTIKIMA

Lietuvių Namuose 1573 Bloor Street West

MALONIAI KVIEČIAME VISUS: jaunimą ir senimą atsilankyti.

Pradžia 8 val. vak. iki 2 val. nakties.

Bilietai kaina \$12,50 asmeniui. Studentams ir pensininkams \$10,00

Bilietai gaunami Lietuvių Namuose, tel. 533-9030, pas platintojus ir LN Valdybos narius.

Gros visų mėgiamas Kubana orkestras.

V A K A R I E N Ė — Š A M P A N A S

Veiks įvairūs bufetas

Toronto Lietuvių Namų valdyba

MIRUSIEJI KALBA:

PRANYS ALŠĖNAS
(iš mano susirašinėjimo archyvo)
(TĘSINYS)

Diplomatas pasisako
Lithuanian Legation,
17, Essex Villas,
London, W.8.

1955 m. kovo mėn. 7 d.
Mr. Pr. Alšėnas,
101 Evelyn Ave.,
Toronto, Ont. Canada.

Malonus Tamsta,
Sekant Tamstos pavyzdį, pradėsiu ir aš šią margą gromatėlę nuo Jūsų žodžių: "Deja, aš ateinu atsakymą pavėlavęs.... Tačiau — geriau vėliau, negu niekad"....

Neatsakiau ligi šiol i Tamstos mielą ir nuoširdų laiškėlį iš vasario 3 d., nes netrukus po jo gavimo / bet ne dėl jo gavimo / buvau smarkokai susirgęs: influenza, kuri šiemet, nepaprastai Anglijai šalčian s užėjus, virto čia beveik epidemija. Šiandien pirmą kartą iš lovos išlipęs, skubinu Tamstai atsakyti.

Man buvo itin malonu skaityti Jūsų laiškas. Ir ne todėl, kad Tamsta labai duosniai pabėrėt man visokių pelnytų ir nepelnytų pagyrimų, bet todėl, kad iš Jūsų žodžių, tarsi iš to rožių bukieto, prasimuša ką mes dzūkai vadiname "ščyrumas", atvirumas ir gera lietuviška "notūra". Nuoširdus ačiū Tamstai už tuos "Jūsų margos gromatėlės meilius žodelius". O tai nepažįstamai Ponai, kuri man tokį puikų ates-

tatą išrašė, prie geros progos pasakykite mano nuoširdų ačiū. Gal ji ir perduosniai įvertino mano gabumus ir nuopelnus, bet galiu jai pasakyti, kad aš niekados Lietuvai gėgos nepadarysiu. Tokia buvo, yra ir pasiliks mano gyvenimo evangelija: jei ką darai, ar manai daryti, pirmiausia apsvastyk, kas iš to išeis: ar bus iš to Lietuvai ir lietuvių tautai nauda ir garbė? Nes nieko mums daugiau ir nebelleka, kaip tik išsaugoti savo tautos ir Tėvynės geras vardas... Ir, tikėkite, kad tas "geras vardas" — šiandien yra Lietuvai vienintelis ir labai galingas ginklas, kuriuo galime apsaugoti Lietuvos ateitį. Galų gale, suvedus viską krūvon, galime tvirtai pasakyti, kad "Niekoblogo mūsų mielai Lietuvai nepasidarys, jeigu visam pasaulyje lietuvių tauta turės išsigijusi gerą vardą". Todėl labai blogai ir neišmintingai daro tie, kurie dėl tokių ar kitokių priežasčių — ir norom, ar nenorom — ištrenkia iš jos rankų tą vienintelį jos "gero vardo" ginklą...

Na, bet išrašęs, aš beveik ir čielą prakalbą Jums čia išrašau. Mat, kaip ir daugelis mano amžiuje, susirgau liga — mėgstančią pakalbėti, kitą sykį gal perdaug. Betgi galvoju — nuo to skylės dan-guje nepasidarys...

B. K. BALUTIS

Dar sykį dėkodamas, pasilieku su geriausiais linkėjimais Jums,

B. K. Balutis

TRIMITO REIKALU...

(Atkelta iš 4 psl.)

lauja šauliška garbė. Lietuvių šaulių spaudos istorija prašyte prašo tęsti "Trimito" leidimą. Atsietačius būsimai nepriklausomai Lietuvai, būtų gėda skelbti, kad be savo uniformų ir vėliavų, šauliai užsienio lietuviaine — įstengė leisti savo žurnalo, kai savus leidinius turi skautai, filatelistai, inžinieriai, gydytojai, žurnalistai... Reikėtų, iš nepriklausomos Lietuvos šauliai išsivežė labai jau menkas idėjas ir menkas kultūrinės pajėgas.

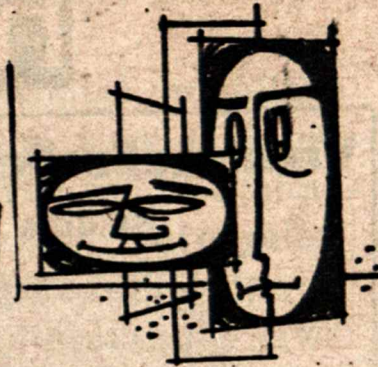
Šaulių skyrius "Karyje" galėtų palikti. Bet atskiras šaulių žurnalas yra neišvengiamai reikalingas. Dabar daugelis šaulių nenori prenumeruoti "Kario", nes tai yra ne jų žurnalas. Leidžiant šaulių "Trimitą", tokio pasitel-sinimo negalėtų būti. Kiekviena šaulių šeima privalėtų prenumeruoti "Trimitą". Jį prenumeruoti ir šiaip geri lietuviai. Pav., skaitėme, vilniečiams neleidžiama pasisakyti kitoje spaudoje mūsų sostinės, Vilnios reikalais. Prūnai — mažlietuviai neturi savo leidinio. Reikėtų įsteigti jaunimo skyrių ir dėti pastangų į šaulių eilę, kaip nepartinę lietuvių organizacija, įtraukti daugiau jaunimo. "Kario" žurnalą pavadinti "Karys-Trimitas" būtų apgailestina nesąmonė, nes viskas vistiek paliktų ne šaulių valioje.

REIKALINGAS DARBININKAS

Reikalingas vyras gazolino pils-tymui, gali būti pensininkas.

Kreiptis pas V. Sušinską —
HIGHLAND AUTO BODY,
tel. 366-7281. LaSalle, MTL.

KREIVI VEIDRODŽIAI

IDĖJOS IR BIZNIS

Kas tik pradeda idėjom, mistikos medum, baigia bizny atsisėdęs, jaučiasi danguj.

O kas duoną valgyt pratęs prakaitu savu, tur tikrovei kitą mąstą, pagrįsta gėriu.

KAPITALAS IR TIKROVĖ

Žodžių eibės — kapitalas proto, sielos ir vaizduotės. Plepam, rašom be sarmatos, ką sukramtom ir užuodžiam.

Maistas skilvio — kapitalas smegenims, jėgon ir kūnui. Jei nežinom ką kaip valgyt, biznis juokiasi iš mūsų.

Dirbam, taupom, kapitalą kinkome veiklon gerovės. Jis, išlepęs ir apakęs, daug žalos padaro žmogui.

Mokslas, žinios — kapitalas. Progresas su juo važiuoja. Bet aistrų, kvailysčių ratuos velnias pirmas tuo naudojas.

Mąstymas, kūryba — turtai žmogiškos veiklos ir galios, bet išbrist negal iš purvo, nes jų kelias — ne asfalto!

Kur teisybė, mellė slepias — spėjam, aiškinam ir žinom. Bet tą sielos kapitalą nuolatos kažkas rakina.

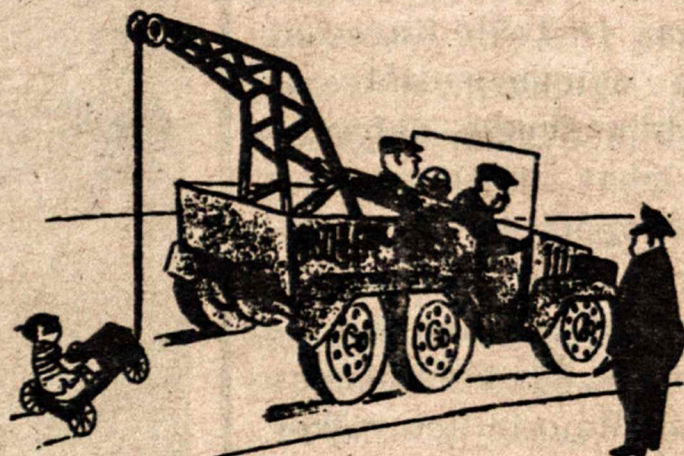
DŪMAI

Dūmai, kurie užtemdo gerą lietuvių sugyvenimą, kenkia organizacinei veiklai, susuodina gerus asmenis.

Dūmai akis graužia visiems, ir tiems kuriuos jie leidžia.

Audros vėjai, lietūs dūmus išsklaido.

Ir lietuviškas veikimas Toronte, Montrealyje kartais būva dūmuose. J.V.K.

— Mes gi privalome vežti remon-tui, nes mums sumokėjo!

(Iš "ŠLUOTOS")

NEPRIKL AUSOMA LIETUVA

CFMB LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENA TREČIADIENI, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS

NIEKAM NĖPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELB DAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-SAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

KELEIVIO 1973 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

toronto

(Atkelta iš 11 psl.)

trauskas, E.J. Vitartas, Stasys Jaseliūnas, Jonas Karka, Liuda A.; po \$50. - Vytautas Šimkus, A. Jucys, Dr. J. Yčas, Aldona Karpienė, Povilas Richardas Girdauskas, Ingrida Bernadeta Girdauskienė, Mykolas Dikčius; po \$25 - Antanas Pažeriūnas, Algirdas Šalkauskas.

Jaunų narių praėjusią savaitę įstojo: Antanas Riminkevičius, Laurie Sturmas, Christopher Sturmas, Irena Poškutė, Ona Poškutė, Diana Bubulytė, Edvard Bubulis, Violeta Stabaitė, Tomas Ivanauškas, Tomas Bockus, Jeffrey Zauder, Richy Zauder.

KURĖJŲ-SAVANORIŲ IR SVEČIŲ BENDRI PIETŪS.

Įvyko lapkričio 25 d. Lietuvių Namų pensininkams skirtoje patalpoje, kur be 14 skyriaus narių ir jų šeimų narių-žmonių, dalyvavo konsulas dr. J. Žmuidzinas su ponia, LB-nės Krašto Valdybos pirm. inž. Eug. Čupliškis su ponia, L.N. mū V-bos pirm. J. Strazdas su ponia, buvęs L. Namų pirm. J. Karpis su ponia, Šv. Jono parap. klebonas kun. P. Ažubalis, Prisikėlimo parap. klebonas Tėvas A. Simanavičius OFM ir T. Žiburių redaktorius kun. Pr. Gaida.

Iš stiprių ir skaniai paruoštų įvairių valgių perėjus į kavutę su saldumynais, pirm. prof. dr. A. Zubrys pasveikino savanorius ir jų žmonas retai taip gausiai susirinkusius į bendrus pietus, reikšdamas padėką brangiems svečiams, savo apsilankymu pagerusiems kūrėjus-savanorius. Taip pat suglaustai apibūdino mūsų kariuomenės atkūrimo aplinkybes, savanorių nepalaužiamą dvasią kovoje su daug gausingesniais ir geriau apginkluotais Lietuvos nepriklausomybės priešais.

Konsulas dr. J. Žmuidzinas savo sveikinimo žodyje priminė savanorių aukštąsias dvasines vertybes, atkuriant Lietuvos kariuomenę ir jos garbingus žygius kovoje už Lietuvos

laisvę ir nepriklausomybę. Linki savanoriams ir toliau būti mūsų tautos šaukliais, skiepinant ir tremtyje priaugančią kartą išlaikyti nepalaužiamą lietuvišką dvasią.

L. Namų pirmininkas J. Strazdas, sveikindamas savanorius priminė, kad kūrėjai — savanoriai visada jam buvo mieli ir artimi. Iš jo gimtojo sodžiaus-Pagirių apylinkės retas kietas buvo, kur nebūtų davęs savanorių. Jis pats dar buvęs perjaunas moksleivis, kad galėtų būti savanoriu, bet jo vyresnis brolis, (mėrė Kanadoje) nelaukdamas įsijungė į kūrėjų-savanorių eiles ir kovose su priešais už narsumą buvo apdovanojamas Vyties Kryžiumi.

Pirmininkas A. Zubrys pakvietė Konsulienę, ponią Žmuidziniene, kuri visiems kūrėjams — savanoriams prisegė po raudoną rožę.

Nepastebėtai greit prabėgo keletos valandų laikas besišnekučiuojant, besivaišinant ir vynu gaivinant. Visi skirstėsi reikšdami padėką skyriaus Valdybai už gražų ir jaukų pietų-pobūvio suruošimą, jungiantį į glaudžius ryšius, ligi viena šeimą, bendrą laisvės kovų dalyvius. Gerai būtų, kad bent kartą į metus tokie bendri kūrėjų-savanorių su šeimomis pietūs-pobuviai ateityje būtų vykdomi.

Šiam pobūviui — pietums skoningą maistą pagamino L. Namų šeimininkė Ald. Genčiuvienė, o pietų dalyvius stropiai aptarnavo L. Namų Moterų Būrelio pirm.

K. Skrebutėnienė su savonebe už krašto išlaisvinimo vyrų ir pensininkų V-bos mą, bet už tėviškėje liepirm. St. Pacilūnas su V-bos tuviškumo išlaikymą-gynariu J. Stanaičiu. S.B. nimasi nuo rusinimo. Ir kaip buvę nemalonu, kad dėl laiko stokos Kvilysturėjės skubėti, savo paskaitą, kaip žirnius bertl. Vakarienes netu J. Audėno kalboje buvo nušviesta Vliko užuomazga ir tolimesnė veikla Lietuvos pagrindyje. Sekmadienį M. Brako paskaita apie Rytrūsius išsitiesė virš valandos. Kalbą sistematiškus, gal būtų užtekę ir per pus mažiau laiko.

MENO PARODA

Lapkričio m. 24 d. buvo atidaryta "Third Gallery" patalpoje, 32 College str. Toronte, panelės Jūratės Batūraitės meno paroda, kuri tęsiasi iki š/m. gruodžio m. 1 d.

Išstatyta buvo 20 paveikslų su viršum, jų dalis yra grafika. Ypatingai reikia atžymėti nepaprastai kruopštų ir delikatus darbą. Spalvos švelnios ir gerai suderintos. Išpūdingas ir drąsus yra pirmyn veržiantis paukštis. Struktūra: apdirbtos medžio šaknys. Kaip prisiejo pabėgti, menininkė mėgėta panaudoti medį, visokių rūšių ir išvaizdų šaknis. Kai kurie mažesnio formato paveikslai pasižymi nepaprasto darbo kruopštumu. Paroda patiekia gražų išpūdį ir nutelkia žmogų vertinti grožį ir harmoniją gamtoje.

Apart keletą parodų, kurias ji organizavo dar studentavimo laikais, ji darė iliustracijas Dr. Martyno ir Valerijos Anyšų knygoje: — Žymios Lietuvos Moterys.

Linkime panelei Batūraitėi daug pasisekimo jos vėlesnioje karjeroje, menininkė kelyje. V.A.

POPIETĖ SAVUOSE...

(Atkelta iš 5 psl.)

savaimingai keista, kad tėvynėje net 80% susiprastusių lietuvių kovoja jau

lonų, kada koncerto metu būrello senlūnė Kristina Parelkšytė įteikė naujai išleistą Hamiltono mergaičių choro plokštelę Vliko pirmininkui Vallūnui. Jau pats išpūdingas, scenoje išsirišklavęs 45 choristų pulkelis padvelkė gaivia naujove. Jų spalvingoji baltų suknučių ir raudonų bliuskučių apranga, dail. T. Valiaus scenos fone stilizuotos trispalvės gaublama Vytim, atrodė ir didingai, ir pasigėrėtina. V. Verikailčiui diriguojant, mergaičių choras pasirodė gerai pasirošęs. Tarp daugelio išpildytų dainų ypatinai gerą išpūdį padarė pora dalykų: "Baltos gėlės" ir "Rožė kurią man padovanojai". O pats plokštelės įteikimas pasirodė kaip simbolinė dovana. Tokiu kilniu gestu mergaitės tartum įteikė pasitikėjimą vyresniųjų darbui. Pasitikėjimą ir viltį, kad jaunosios jėgos, subrendę ir sustiprėję, perims tėvynės vadavimo ir lietuviybės išlaikymo vairo.

Dar kas vienam tėvynainiui buvę neaišku, kaip Namų valdyba nei per Namų atidarymą, nei per seimą nepakvietė maldai ką nors iš torontiečių daugumą reprezentuojančios Prisikėlimo parapijos.

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laikui saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

[vairi industrinė ir komercinė statyba ir aazymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Taip pat INTERNATIONAL dažų išpardavimas — tel. 366-6237/3896]

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI • VEDYBOS • KRIKŠTYNIMAI

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

[VAIRIOS PROGOS]

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

Vasaros karščių malonumuose ir, taip neseniai...

Foto: Gouvernement du Quebec

hamilton

PRIEŠKALĖDINIS LAIMĖS RATAS HAMILTONE.

Kviečiami visi į laimės išbandymą, kuris įvyks gruodžio 22 d., šeštadienį lietuvių parapijos salėje.

Laimėjimai kalakutai ir kt. Įvairūs gėrimai, kavutė. Ruošia Hamiltono Žuklautojų ir Medžiotojų klubas "Giedraitis".

Pradžia 7 val. vak.

Valdyba

nuopelną, šio jauno daktaro išauklėjime.

Neilgai teko būti lietuvių daktaro priežiūroje, nes, sveikatai pagerėjus, grįžau į namus.

Malonu būtų, jog dr. Alenas Pavilanis, atlikęs praktiką apsigyventų Vancouveryje.

Linkiu sėkmės daktarui!
Jonas Macijauskas

london, ont.

Lietuvių kolonija Londone aktyviau ėmė reikštis nuo 1949 metų, bet savosios parapijos ilgiau neturėta. Kun. Vincentas Rudzinskas nuo 1949 m. ir kun. Juozas Danielius nuo 1954 metų sutelkdavo lietuvių katalikus pamaldoms, bet tai būdavo tikrai paskiri susibūrimai. Jaus-ta, kad reikia vienos pastovios susitelkimo vietos ir londoniškai suskato įkurti savo parapiją, nupirkti reikiamas patalpas, kur galėtų telktis ir visuomeninė veikla. 1963 m. rudenio pabaigoje kun. B. Pacevičiui iš Toronto, parapijos kūrimas įgijo konkrečias formas. Nupirka bažnyčia ir londoniškai lietuvių sudėjo daugiau kaip pusę reikiamos sumos. Gavę iš vyskupijos paskolą, bažnyčia atremontavo, salę rūsyje pritaikė savo reikalam. Nuo 1964 m. birželio mėn. įkurta Londono lietuvių tautinė (ne teritorialinė) parapija. Taigi 1974 m. pavasario pabaigoje londoniškai numato atšvęsti parapijos įkūrimo dešimtmetį. Per prabėgusį dešimtmetį parapijos patalpos tapo dažnu lietuvių susitelkimo centru. Čia vyko ir vyksta įvairūs minėjimai, susirinkimai, parengimai ir kiekvienas čia atėjęs jaučiasi esąs po savo stogu. Čia patogiu susirinkti jaunimo telkinams. Čia kurį laiką dirbo ir šeštadieninė mokykla. Čia londoniškų šau-nioji "Baltija" renkasi kiekvieną sekmadienio vakarą. Dirba ir ruošiasi parengimams ir išvykoms, nes "Baltijos" tautinių šokių grupė ir choras yra sutelkęs veiklą visą londoniškų jaunimą: pradedant šeštadieninės mokyklos mokiniais ir baigiant universiteto studentais.

PHARMACIE Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

366-9742

7626 CENTRALE LASALLE

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

Dantų gydytoja DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St., pirmas aukštas,

11-12 kambarys

Tel.: 932-6662; namų 737-9681.

vancouver

JAUNUOLIS IS RYTŲ VANCOUVERYJE

Staigiai susirgęs, atsidūriau ligoninėje, kurioje pasitiko mane staigmena. Vieną dieną priėjo prie manęs malonus jaunas daktaras kardiologas ir pasveikino lietuviškai. Buvau labai nustebęs, žinodamas, jog Vancouveryje lietuvių daktaro nėra.

Po ilgesnio pasikalbėjimo, teko sužinoti, jog dr. Alenas Pavilanis, baigęs Montrealio universitetą, tarp kitko, čia reikla praktiką atlieka Vancou-

veryje.

Kasdien grupėje daktarų per apžiūrėjimą ligonių, kiekvienas daktaras sveikino anglų kalba, o dr. Alenas Pavilanis gražiai sakė "labas rytas". Tai tikrai žmogus jauties sveikesnis, jog gali atvira, savo kalba pasakyti kur ir kaip skauda.

Mačiau, slaugomas toje ligoninėje, kad dr. Alenas Pavilanis niekad neslėpdavo savo tėvų kalbos, o buvo išdidus, jog ją moką ir, progai pasitaikius, ją vartoja.

Tarp kitko, čia reikla pripažinti didelį tėvų

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.

Tel: 866-2063; 866-2064.

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

INSURANCE EXCHANGE BUILDING

276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.

Tel: 842-1126, namų 678-3660

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.

Tel. 871-1430

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.

MONTREAL

TEL.: 255-3535

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600

Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,

1538 Sherbrook St. West,

Suite 215, Montreal 109, Que.

Tel. 931-4024

Bažnyčiai ir parapijai išlaikyti nuolat reikalingos lėšos. Klebonas ir Parapijos Komitetas nenori nuolat iš tautiečių prašyti aukų. Jau kelinti metai veikia specialus lėšų telkimo komitetas, kuris remia parapiją ir lietuviškąsias organizacijas bei mokyklą.

Artėjant parapijos dešimtmečiui, bažnyčios remontui visgi reikia papildomų lėšų. Todėl parapijos komitetas gruodžio mėn. 1 dieną parapijos salėje rengia labai įvairų linksdavakarių. Gros orkestras, bus turtinga loterija, veiks bufetas. Tai bus paskutinis prieš adventinį pasilinksminimą.

Taip pat Parapijos Komitetas toje pačioje salėje rengia ir naujų - 1974 metų sutikimą.

Laukiama londoniškų ir artimesnių apylinkių lietuvių gausaus atsilankymo ir parapijos reikalų parėmimo. L. F - tas

GRĮŽKIME...

(Atkelta iš 3 psl.)

c) LIAUDŲ BAJORŲ sudėtinis okratėjimas į germanų "Leute" bei slavų "Liudī", o taip pat ir mūsų "liaudį", kurią taip vaizdžiai aprašo S. Daukantas, matyt, buvo ne vienkartinis, o nuolat vystęs procesas (veiksmas), nes visur šalia tituluotų bajorų randame lygiagrečiai ir gilų senesnę tos populiaros liaudies sąvokos su b s t r a t u m (sluoksni).

GERAI IR BLOGAI...

atsako: "Ištikrųjų 'NL' su J. Kardelio nirtimi pasikeltė ir tapo - bendru lietuvių laikraščiu".

Jeigu gerb. J. Kelmas pripažįstame, kad dabar laikraštis bendras lietuvių laikraštis (toks, kokio Jūs norite), tai kodėl prieštaraujate pats sau, darydamas pasiūlymą - "Gal reikėtų 'NL' tapti

visų lietuvių laikraščiu!"? Manau, kad toks manevras padarytas tam, kad išreikšti savo neapykantą, beveik jau 5 metus mirusiam J. Kardeliui. Geros valios žmonės taip nedaro.

J. Kardelis nuo 1968 metų "NL" neredaguoja, ir po jo mirties buvo 2 pastovūs redaktoriai, tad gerb. J. Kelmas, leiskite jam ilsėtis ramybėje!

Jonas Kardelis, tapdamas "NL" redaktorium Nr. 2 (94) 1949. I. 14, tarp kitų "NL" liečiančių minčių, rašė: "Laikraštis bus idomus, naudingas ir būtinai reikalingas tada, kai visi (mano pabraukta B.A.) jame kaip išmąnydami dalyvausime, bendradarbiausime, kai visi juo domėsime. Ir vėliau dažnai jis taip rašydavo.

J. Kardelis labai daug dirbo ir aukavosi "NL", todėl gyveno labai kukliai ir nei automobilio, nei namelio, nei kitų turty neturėjo. Su visais sugyveno gerai ir visų buvo gerbiamas. Visuomet labai rūpinosi ir dirbo už Lietuvos išlaisvinimą, už lietuvišką žodį.

Labai gaila, kad "NL" redakcija, panaudodama J. Kardelio garbingą vardą, savo prierašu patalauja J. Kelmui, kuris savo rašymu nė kiek nepatarnavo "NL" ir jos gerovei, bet tik parodė pyktį mirusiam J. Kardeliui.

Bronius Abramonis
Ne valstietis liaudininkas, nei jų palikuonis.

LaSalle, P.O.

• L. Stankevičiaus lietuviška kalėdinė radio programa bus girdima per CFMB stotį gruodžio 25 d. - nuo 9 iki 10 val. ryto.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

A. A. KOSTUI IVAŠKEVIČIUI mirus, jo žmoną Mariją, dukras bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —
Marija ir Vaclovas Pužauskai

PASTATYTAS ANTKAPIS spalio mėn. 28 d. vėjųotą popietę (Simono Judo dženėje), susirinkus gražiam būriui velionės bičiulių, Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Kubilius SJ, Notre Dame des Neiges kapinėse, pašventino dantų gydytojos a.a. Antaninos Drevinskienės antkapį. Juodo akmens, papuoštas lietuviškais ornamentais, leistino gabarito antkapis — projektuotas seselės Jonės. Antkapio pastatymo reikalais rūpinosi Nek. Pr. M. Marijos seserys Montrealyje. Po šventinimo apeigų visi dalyviai, susirinkę pas seseles, buvo pavašinti skaniais užkandžiais ir gera kava.

Velionė Antanina Drevinskienė po ilgos ir skausmingos ligos paliko gyvuosius š/m. sausio mėn. 20 d. Jos vyras, teisininkas Antanas Drevinskis, miręs šibiromo tremtyje.

Antanina Mockaitė-Drevinskienė gimė 1896 m. rugpiūčio mėn. 23 d. Raseinių apskrityje, Nemakščiu valščiūje, Tančiū kaime. Baigusi gimnaziją studijavo ir 1931 m. baigė Vytauto Didžiojo universitete medicinos fakulteto Odontologijos skyrių, gaudama dantų gydytojos diplomą. Studijų

metais priklausė Neo-Lithuania studentų korporacijai ir buvo jos filisterė.

Nepriklausomybės kovų metais, savanorė, dirbo pagalbiniuose Lietuvos kariuomenės daliniuose.

Kanadon atvyko 1947 metais ir, atlikusi numatytą darbo sutartį, po kurio laiko pradėjo dirbti St. Mary's ligoninėje laborante. Šveikatai susilpnėjus, išėjo pensijon ir paskutinius savo gyvenimo metus džiaugėsi šilta globa Nek. Pr. M. Marijos seserų namuose. ja.

NAUJA VALDYBA

Montrealio Gintaro ansamblis turi naują valdybą: pirm. A. Kličius, ryšiams

Aušros Vartų kleb. Tėv. J. Kubilius atlieka šventinimo apeigas.

su Quebec'o prov. I. Luvilaitis, spec. reikalams koševičienė, ryšiams už M. Murauskienė, sekreto provincijos rūbų-A. Po-rė B. Nagienė.

— LAURENT PASTRY —

735 Decarie, St. Laurent, Montreal, P. Q.

Tel. 744-5000

(Savininkas Ignas Zizas)

KASDIEN KEPAMI DANIŠKI SU VARŠKE IR PRANCŪZIŠKI PYRAGAIČIAI.

Galima užsisakyti vestuvinius ar sukaktuvinius tortus ir kitus skanesius. Taip pat parduodamas visokios rūšies konservuotas maistas, sūris, duona ir kiti produktai.

- Kalėdinis ir naujametinis ilgų suknių pasirinkimas.
- Laukiamos lietuviškos moterys užėinančios!
- Speciali nuolaida iki 20%!
- Draugiškas aptarnavimas!

visu rūšiū drabužiai!

— JOLIE DAME —

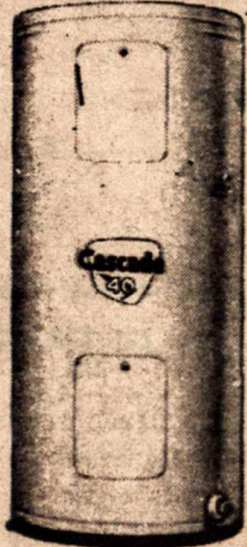
EUROPIETIŠKOS RŪŠIES IMPORTUOTŲ SUKNELIŲ IR ITALIŠKŲ MEGZTINUKŲ KRAUTUVĖ

25 Church Ave. Verdun (Prie LaSalle Blvd.)

Adara nuo 2 val. po pietų kiekvieną dieną. Tel. 768-6909

Jetté & Frères

Hydro-Quebec atstovas,

Tik 40¢ apmokate mėnesinę elektros sąskaitą.

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Taip pat garinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius.

140-2e AVENUE - 366-0330

1.75 par mėn. per month

40

kuris išnuomuoja ir įrengia karšto vandens šildymą.

2.25 par mėn. per month

60

BELLAZZI-LAMY INC.

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.

Masonite, statybiniai popieris, cementas.

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Maloniai kviečiame atsilankyti į
NAUJŲJŲ 1974 METŲ SUTIKIMA
gruodžio 31 d. 9 val. vakaro. AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE
įėjimas \$6.00 - Š_A_M_P_A_N_A_S_I_R_V_A_K_A_R_I_E_NĖ
RENGIA ŠV. ONOS DRAUGIJA IR L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P. Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

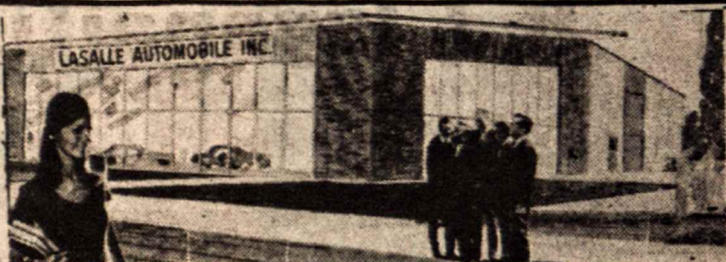
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT

PARDAVIMAS

IMPERIAL - CHRYSLER - DODGE - CHARGER
CORONET - CHALLENGER - SWINGER - DART
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės De La Verendrye prie Lapierre, tel. 365-3364

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:
366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtys. Sav. G. Desrochers

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LASALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

Pardavimas gazolino ir alyvos - lietuviams nuolaida.
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

MONTREALIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS

KALĖDŲ EGLUTĖ

SEKMADIENI,

Gruodžio mėn. 16 d. — 3 val. po pietų,

Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Mokiniai vaidina: — "KALĖDOS MIŠKE" Bus

Kalėdų Senelis su dovanomis ir vaišės visiems.

Kviečiami visi vaikučiai. Įėjimas — suaugusių auka.

TĖVŲ KOMITETAS IR
MOKYTOJAI

NL rėmėjai:

NL rėmėjo prenumera-
tą 12 dolerių apsimokėjo
šie laikraščio skaitytojai:
P. Polgrimas iš St. Ca-
tharines, F. Smilgis ir J.
Riauba iš Toronto, J. Ra-
činskis iš Waterloo, Ont.
V. Jakonis, A. Slap, J. Mar-
tinaitis ir iš Montrealio.

Kanados Lietuvių Fon-
das, kurio būstinė Toron-
te, prisiuntė 100 dol. NL
paramai.

Aukotojai: 30 dol. — X
20 dol. — J. E. Intas, V. Ra-
sa, 15 dol. — J. Paulauskas,
5 dol. — P. Alekna, P. Mik-
šys, K. Toliušis, A. Ru-
doka, V. Petraltis, J.
Aušrotas, J. Stropus, R.
Simaniukštis, 4 dol. — Aug.
Jaslūnas, J. Palionis, 3.50
dol. — A. Kenstavičius, 2.50
dol. — A. Venckuvienė, J. Ki-
bickas, M. Juodviršis, I.
Girdzijskas, A. Pauliu-
kas, L. Daunienė, A. Sala-
džius, R. Otto, Pr. Bastys,
S. Urbas, A. Bernotas, A.
Liokaitienė, 2 dol. — J. Ki-
slelaitis, S. Pilipavičius,
J. Strellienė, Ona Vileniš-
kis, P. Jonikas, 1 dol. — Vl.
Jasnevičius, O. Delkus.

Visiems NL rėmėjams
ir aukotojams nuoširdi pa-
dėka. NL.

"LITAS"

UŽDARYTAS

Kalėdų ir Naujųjų Metų
ilgųjų švenčių metu "Li-
tas" bus atidarytas sek-
madeniais (Aušros Var-
tų), bet bus uždarytas
pirmadieniais, antradi-
eniais ir trečiadieniais.

• Pradedant 1973 m.
gruodžio mėn. 3 d. ir ba-
glant 1974 m. kovo mėn.
22 d. jaunieji "Lito" nariai
nuo 6 iki 18 m. imtinai
(19-ka metų be vlenos
dlenos) gali dalyvauti "Li-
to" dovanų paskirstyme
šla tvarka:
1. Jauniesiems taupyto-

jams "Lito" Valdyba yra
paskyrusi pinigines dova-
nas \$100.00 ir \$50.00
sumose.

2. Už kiekvieną santaupų
įnašą ne mažiau kaip
5.00 dol. sumoje, narys
gauna vieną galimybę da-
lyvauti dovanų paskirsty-
me.

3. Santaupų įnašas turi
būti padarytas paties na-
rio asmeniškai.

4. Kasininkas surašo įna-
šo kvitą dviejuose egz.,
kurį vienas lieka "Lite",
o antrą pats narys su-
lanksto ir įdeda į dovanų
paskirstymo dėžę.

5. Tame laikotarpyje
įdėtos į "Litą" santaupos
negali būti išimtos iki
dovanų paskirstymo dien-
os.

6. Dovanų paskirstymas

įvyks "Lito" metinio susi-
rinkimo metu 1974 m.
kovo mėn. 23 d. Šv. Kazi-
miero parapijos salėje.

• Tradicinė Kalėdų eglu-
tė, ruošama Montrealio
lituanistinės mokyklos,
šlais metais bus Šv. Ka-
zimiero parapijos salėje
(Žiūr. skelbimą). Kalėdų
eglutės tikslas yra lietu-
viškos mokyklos moki-
niams kartu pagyventi Ka-
lėdų nuotaiką ir supažin-
dinti lietuviškos mokyk-
los nelankančius vaikus,
ir Montrealio visus lietu-
vius su mokyklos darbu.
Vaidinimas "Kalėdos miš-
ke" žada būti įdomus: ja-
me vaidins apie 50 aktor-
ių, supintas iš kalėdinų
papročių, dainų, šokių.

Kalėdų senelis apdova-

PIRKTI AR PARDUOTI
NEKILNOJAMĄ TURTĄ PADĖS JUMS

V. Pėteraitis

353-9960 / Namų 721-0614

UNITED TRUST REALTIES

7995 Blvd. Les Galeries. D'Anjou, P. Q.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

*Komercinio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas*

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

VISI MONTREALIO LIETUVIAI MALONIAI KVIEČIAMI ATVYKTI

gruodžio 15 d., šeštadienį 7 val. vak. į Aušros Vartų par. salę —

L. K. Mindaugo Šaulių Kuopos rengiamą Lietuvos

Šaulių Sąjungos Įkūrėjo VLADO PŪTVIO Gimimo Šimtmečio MINĖJIMA

Programoje: Minėjimo aktas, J. Šiaučiulio paskaita. Meninėje dalyje dek-
lamaciją atliks H. Pakalniškienė. Montazas "Šiaurės Pašvais-
tė", kurią atliks L. K. Mindaugo šaulių kuopos scenos mėgėjų
trupė, vadovaujama V. Sušinsko.

Įėjimas — auka \$2.00 suaugusiems, jaunimui \$1.00.

Po minėjimo vaišės — užkandžiai, bufetas, loterija

nos visus vaikučius, — to-
dėl yra kviečiami daly-
vauti visi mokyklinio
amžiaus vaikai, nors ir
lietuviškos mokyklos ne-
lanką! Kviečiami bendrai
ir visi suaugę pasigėrėti
jaunosios kartos darbais,
mokytojų pastangomis. Juk
taip retai Šv. Kazimiero
parapijoje pamatome di-

desnį jaunimo susitelki-
mą. Bus kuo pasidžiaugti
visiems! P. Adamonis

• Vertėtų užėiti pas Leoną
Gurecką, kuris yra parda-
vimo manageris Montreal
West Automobile kompani-
joje. Jis jau eilei lietuvių
nuoširdžiai ir vertingai pa-
sitarnavo, keičiant ar nau-
jus perkant automobilius.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ
IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ !

• NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS
AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI !

• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI,
IR SU IŠIMTIMI JUMS,
PASITARNAUS !

• UŽEIKITE ! ĮSITIKINKITE !
PASINAUDOKITE !

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuviai atstovai)

PASIKALBĖKITE SU
Manageriu
LEO GUREKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 6%
Taupomasis s-tas 6,5%
Term. ind. 1 m. 7,5%
Term. ind. 2 m. 8%
Term. ind. 3 m. 8,5%

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės 9%
Nekiln. turto 9%
Čekių kredito 9%
Investacines nuo 9,5% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdrau-
dą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas, už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.